

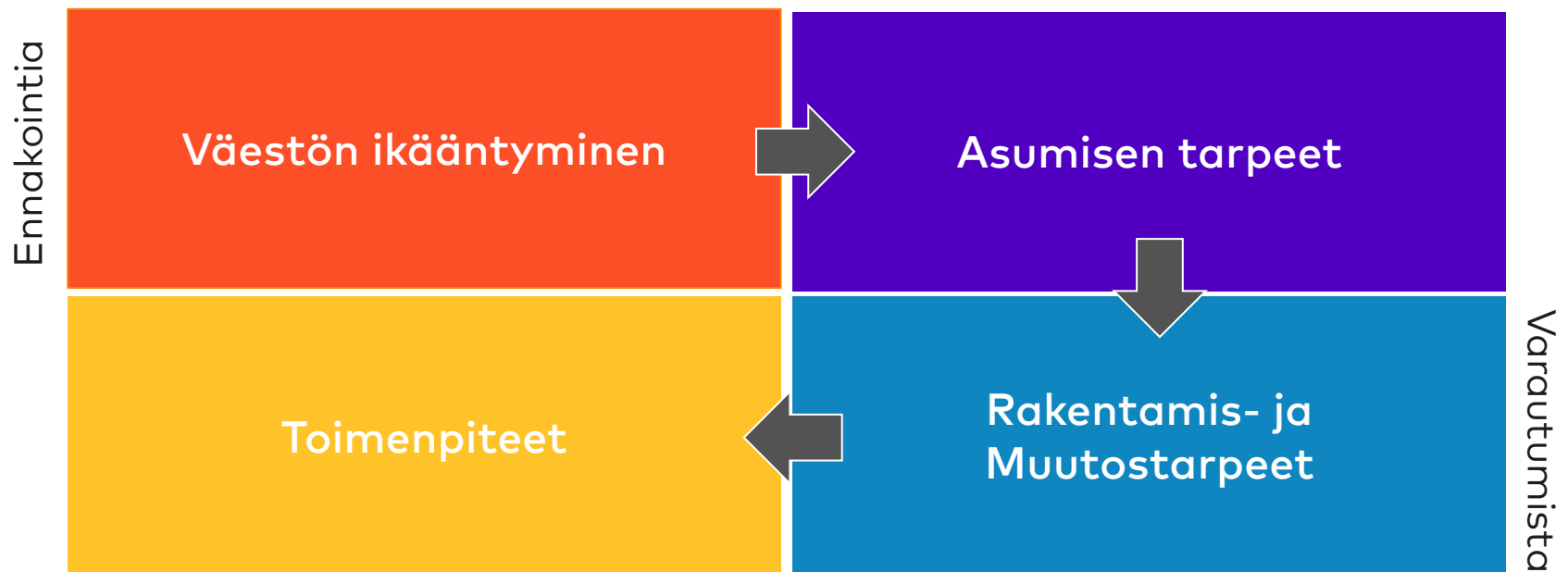
Ikääntyneiden asumistarpeiden ennakointi ja varautuminen

ENNAKOINTITYÖN RAPORTTI

Raportin sisältö

- Ennakoinnin näkökulmat
- Väestön ikääntyminen, ikääntyneiden asuminen – nykytila ja tulevaisuus
 - Toimintakyvyn kehityksen ennakkointi
 - Hissittömyys ikäihmisten asunnoissa
- Asumisen tarpeet
 - Asumistoiveet- ja tarpeet
 - Uudenlaiset asumisratkaisut ja asukkaiden näkemykset
- Toimenpiteet
 - Koonti kaikkien kuntien toimenpiteistä
 - Vaasan pienryhmien tuotokset/ehdotukset toimenpiteiksi
 - Vaasassa välittömästi ja myöhemmin vuonna 2018 tehtävät toimenpiteet

Näkökulmat

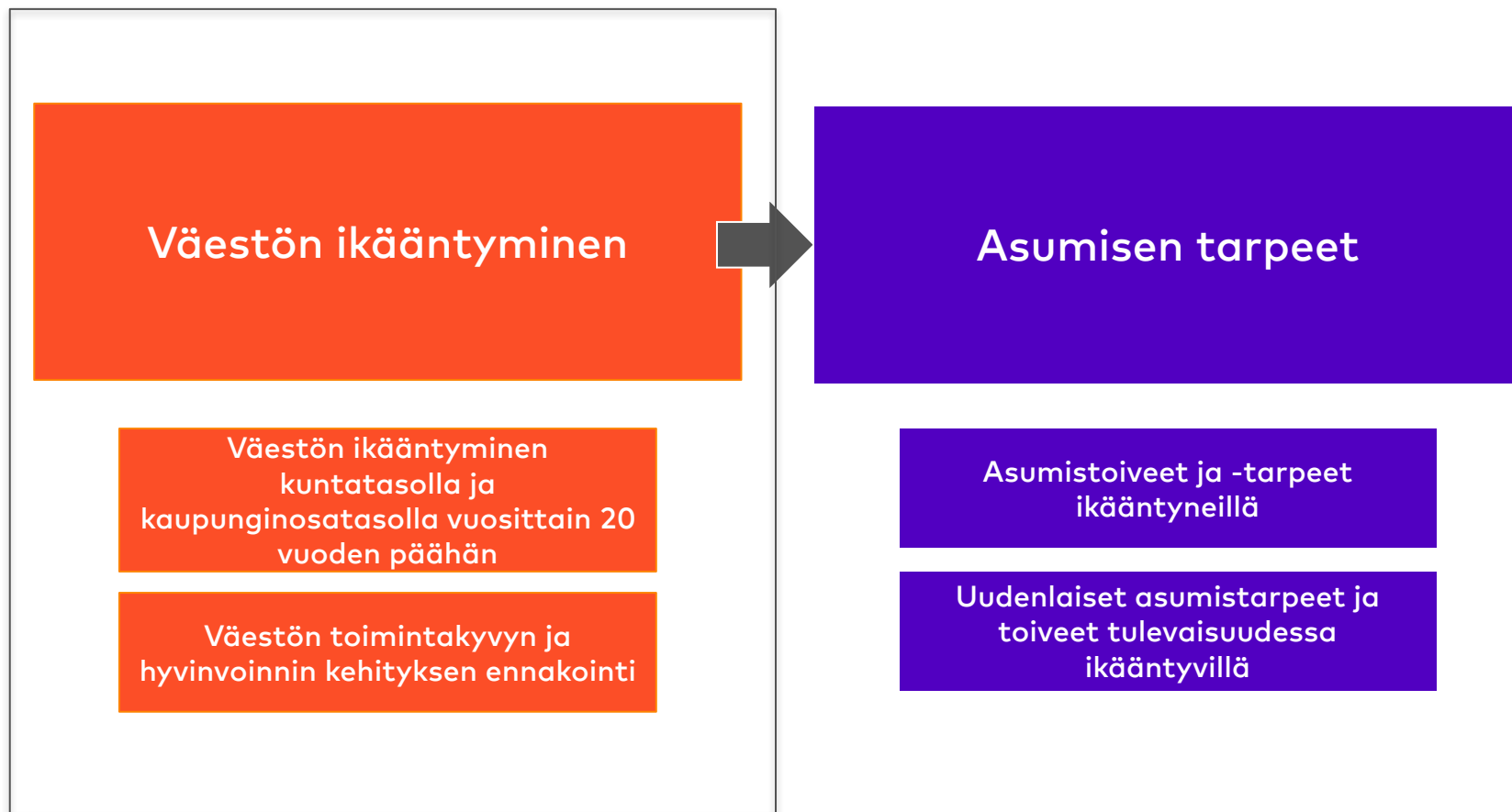

Aikajänne

-2030
mennessä

2030-
jälkeen

Ennakoinnin näkökulmat

Ikääntyminen

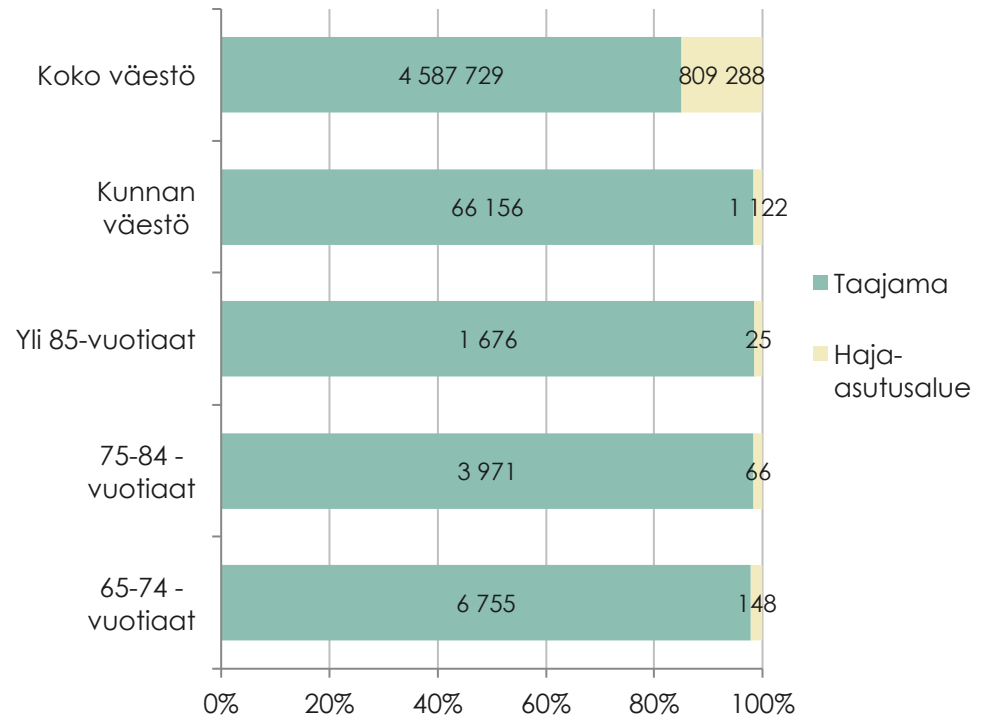
Nykytila ja
tulevaisuus

Ikääntyvien kokonaismäärät ja väestöennusteet vuodelle 2030 kunnittain

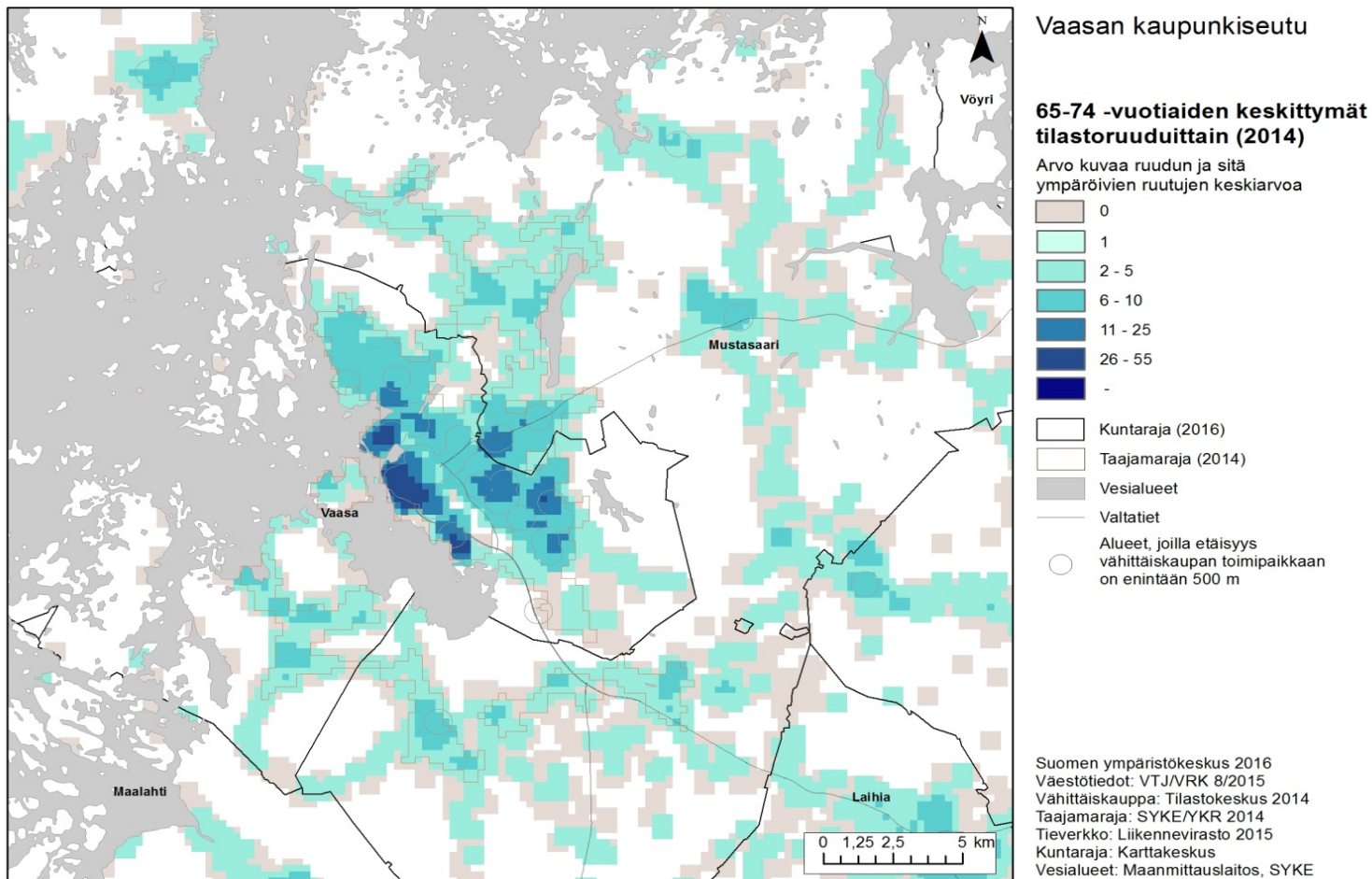
Kaupunki	75-84 – vuotiaita 2015	75-84 – vuotiaita 2030	Yli 85 vuotiaat 2015	Yli 85 vuotiaat 2030
Vaasa	4042	n. 2 000 → 6279	1702	n. 1 000 → 2464
Järvenpää	1794	n. 3000 → 4643		
Oulu	8596	n. 8000 → 17630		
Jyväskylä	6907	n. 2000 → 12 755		
Päijät-Häme	17 016	n. 6000 → 23 323	6605	8691

Ikääntyneiden ikäluokkien sijoittuminen taajamiin ja haja-asutusalueille Vaasan alueella 2015 (TK 2015)

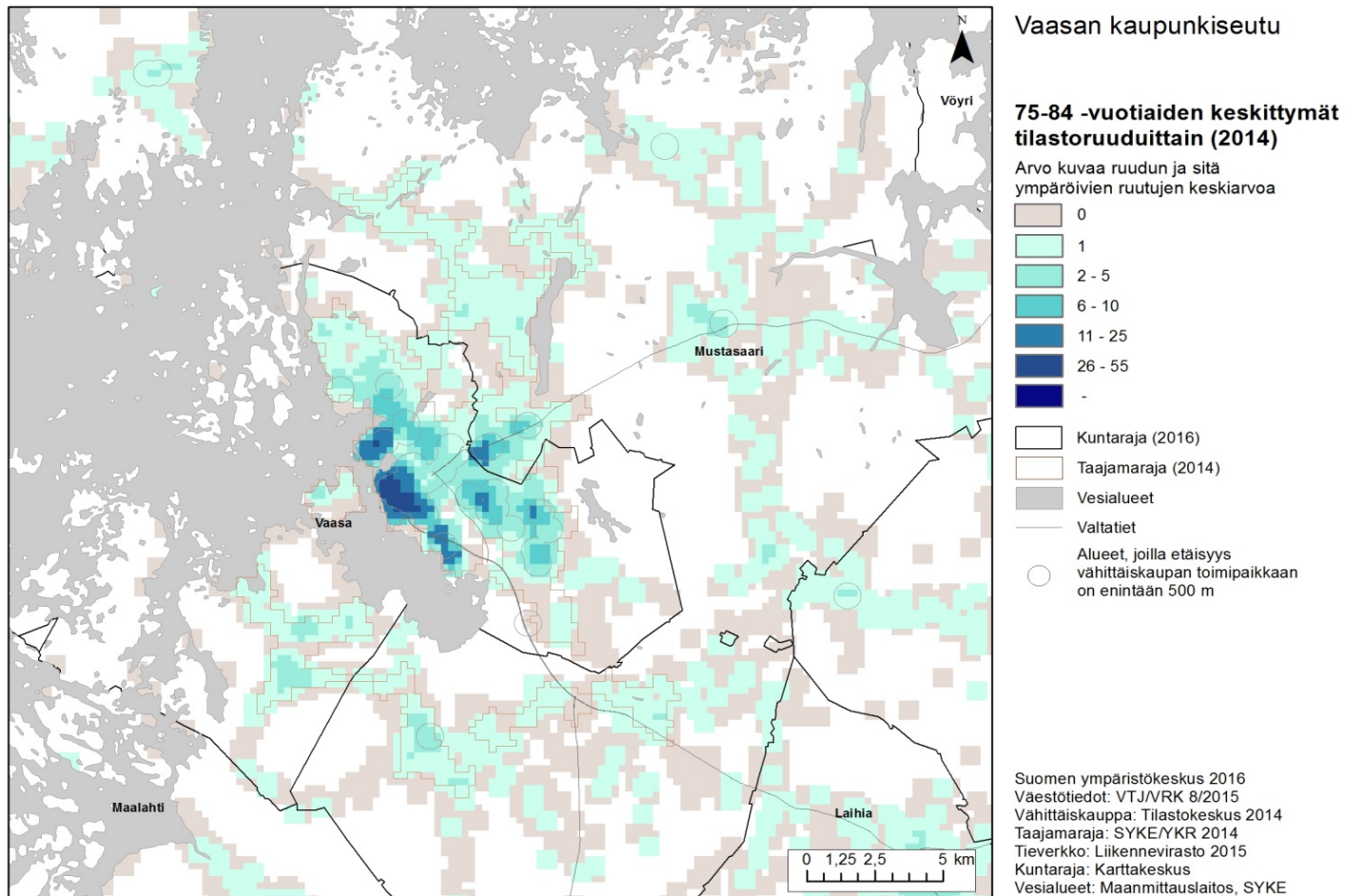
- Suurin osa ikääntyneistä asui 2015 taajamissa (65-74 -vuotiaista 97,9 %, 75-84 -vuotiaista 98,4 % ja yli 85 -vuotiaista 98,5 %).
- Yli 65-vuotiaiden taajama-aste ei poikkea koko kaupungin väestön vastaavasta, vaan Vaasan alueella taajamissa asuminen on kaikissa ikäluokissa maan keskiarvoa yleisempää.

Ikääntyneiden keskittymät Vaasassa tilastoruuduittain, 65-74 -vuotiaat

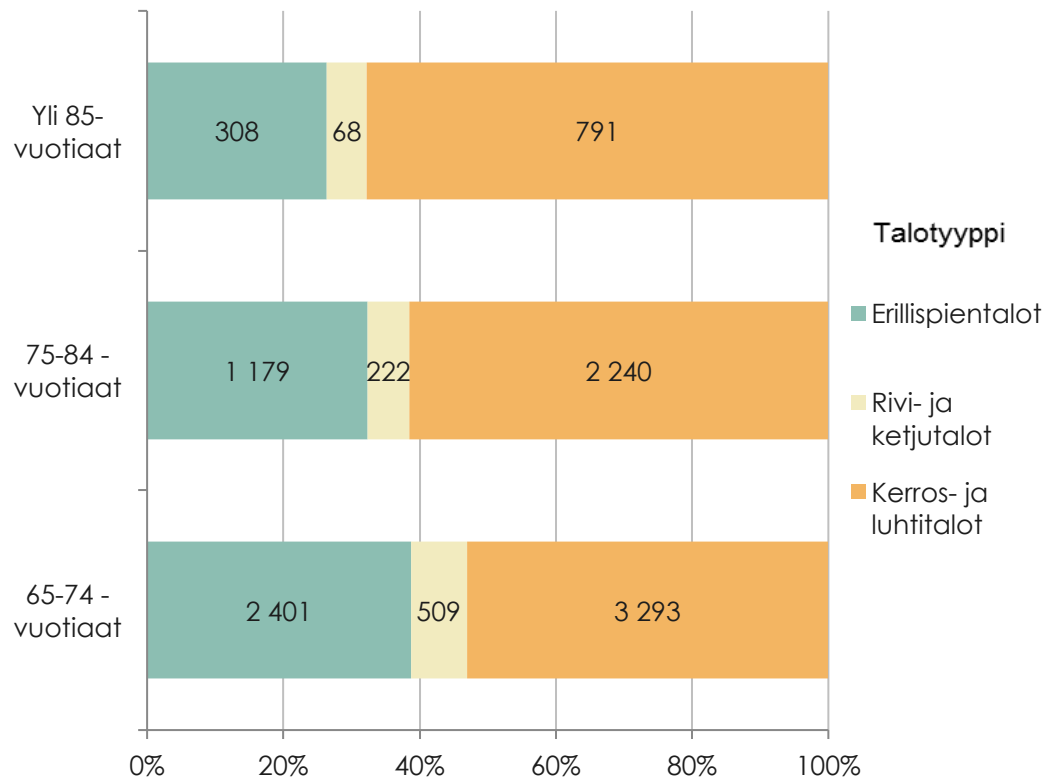

Ikääntyneiden keskittymät Vaasassa tilastoruuduittain, 75-84 -vuotiaat

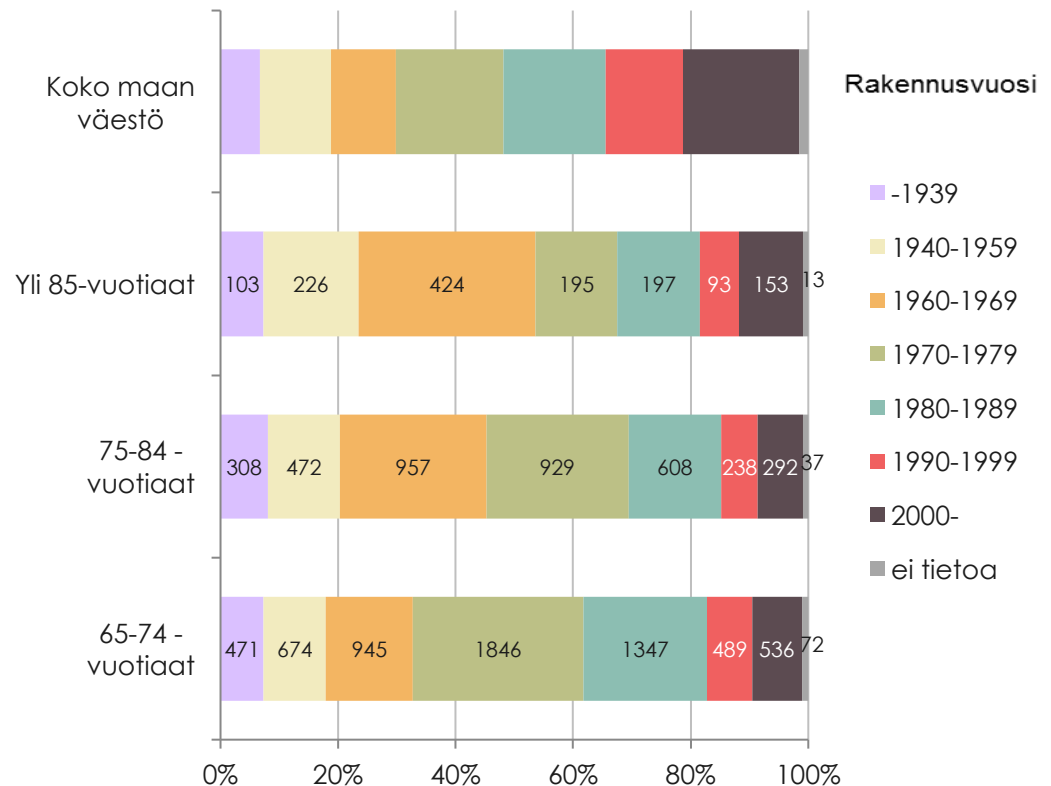
Ikääntyneet asuinrakennuksen talotyyppin mukaan Vaasan alueella 2014 (VTJ/VRK 2015).

- Kerrostaloasuminen on yleisin asumismuoto. 65-74 -vuotiaista kerrostalossa asuu 53 %, 75-84 -vuotiaista 62 % ja yli 85-vuotiaista 68 %.
- Erillispientalossa eli omakotitalossa tai paritaloissa asuvien osuus pienenee kohti vanhempia ikäluokkia, mutta yli 85-vuotiaistakin 26 % asuu erillispientalossa.

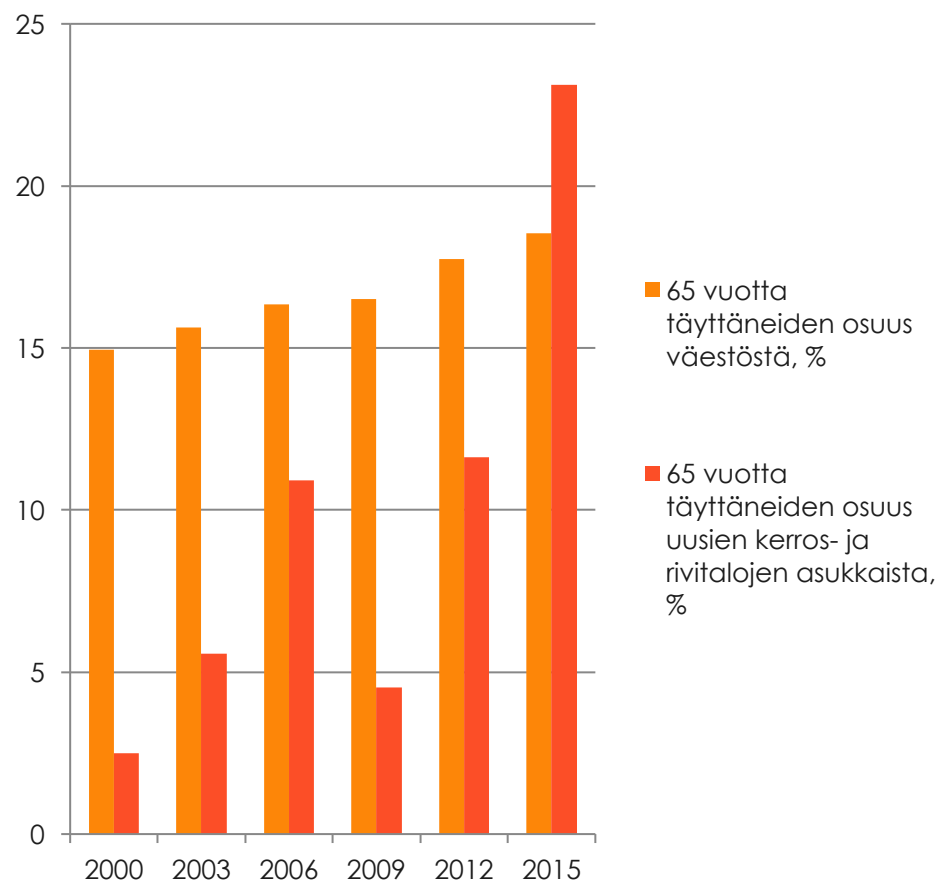
Ikääntyneet asuinrakennuksen valmistumisvuoden mukaan Vaasan alueella 2014 (VTJ/VRK 2015).

- Ikääntyneet asuvat vanhemmissa rakennuksissa kuin väestö keskimäärin.
- Eniten ikääntyneitä asuu 1960-1970-lukujen rakennuksissa.
- Ikäluokkien välisistä eroista käy ilmi, että ikääntyneet ovat usein jääneet asumaan siihen taloon, johon ovat perheenperustamis-iässä muuttaneet.

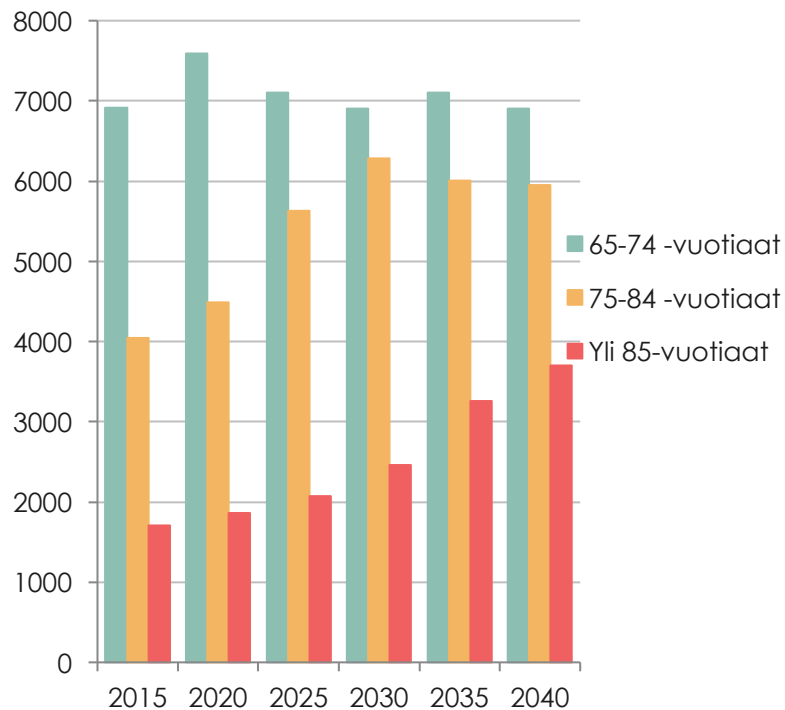
Ikääntyneiden osuus uusien kerros- ja rivitalojen asukkaista rakennuksen valmistumisvuoden lopussa Vaasan alueella 2014 (VTJ/VRK 2015).

- Valtakunnallisesti yli 65 -vuotiaat ovat olleet aliedustettuja uusissa kerros- ja rivitaloasunnoissa
- Vaasassa aliedustus on ollut huomattavan selkeä vuoteen 2012 asti
- Vuonna 2015 valmistuneissa rakennuksissa ikääntyneiden osuus on kuitenkin ollut huomattava

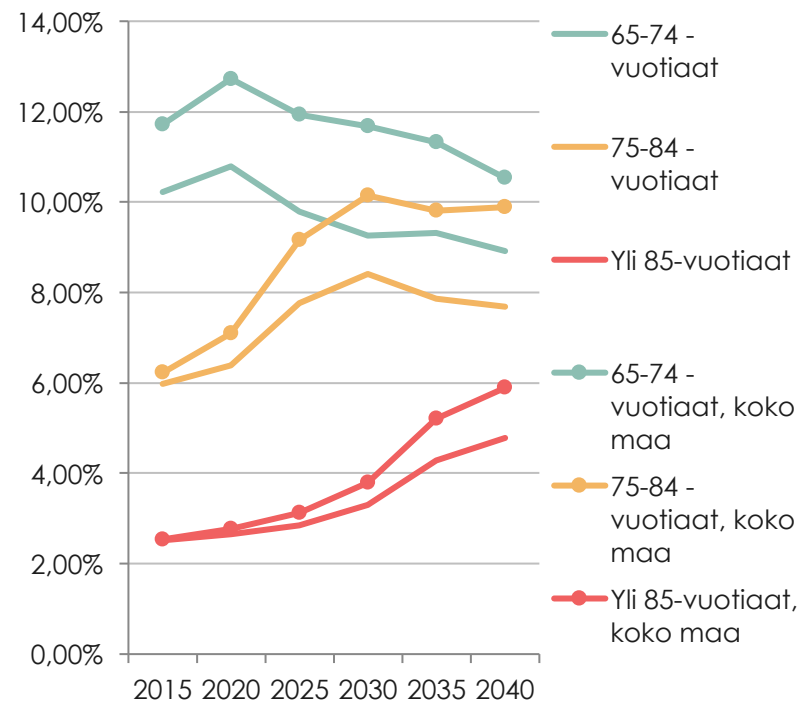

Vaasan ikääntymiskehitys tulevaisuudessa

Ikääntyneiden määrä 2015 sekä väestöennuste Vaasassa (TK 2015)

Ikääntyneiden osuus 2015 sekä väestöennuste Vaasassa ja koko maassa (TK 2015)

Toimintakyvyn

Kehityksen
ennakointi

Laitoshoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa olleet, vähintään 75 vuotta täyttäneet vuoden 2015 lopussa

Kunta	Yli 75-vuotiaat	Terveys- keskusten pitkäaikais- asiakkaat	Vanhain- kotien asiakkaat	Tehostetun palvelu- asumisen asiakkaat	Laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaat yhteensä	Laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaiden osuus ikäryhmästä
Jyväskylä	9 674	2	212	758	972	10,0 %
Järvenpää	2 358	8	0	174	182	7,7 %
Lahti	10 838	151	10	767	928	8,6 %
Oulu	11 728	17	388	693	1 098	9,4 %
→ Vaasa	5 744	74	30	449	553	9,6 %
Asikkala	990	0	0	97	97	9,8 %
Hartola	431	0	0	8	8	1,9 %
Heinola	2 446	0	48	163	211	8,6 %
Hollola	2 024	2	36	122	160	7,9 %
Kärkölä	414	0	20	41	61	14,7 %
Lahti	10 838	151	10	767	928	8,6 %
Orimattila	1 568	0	30	150	180	11,5 %
Padasjoki	505	0	0	52	52	10,3 %
Sysmä	745	2	44	2	48	6,4 %
Päijät-Häme	19 961	155	188	1 402	1 745	8,7 %

Laskelma vuosille 2020-2040

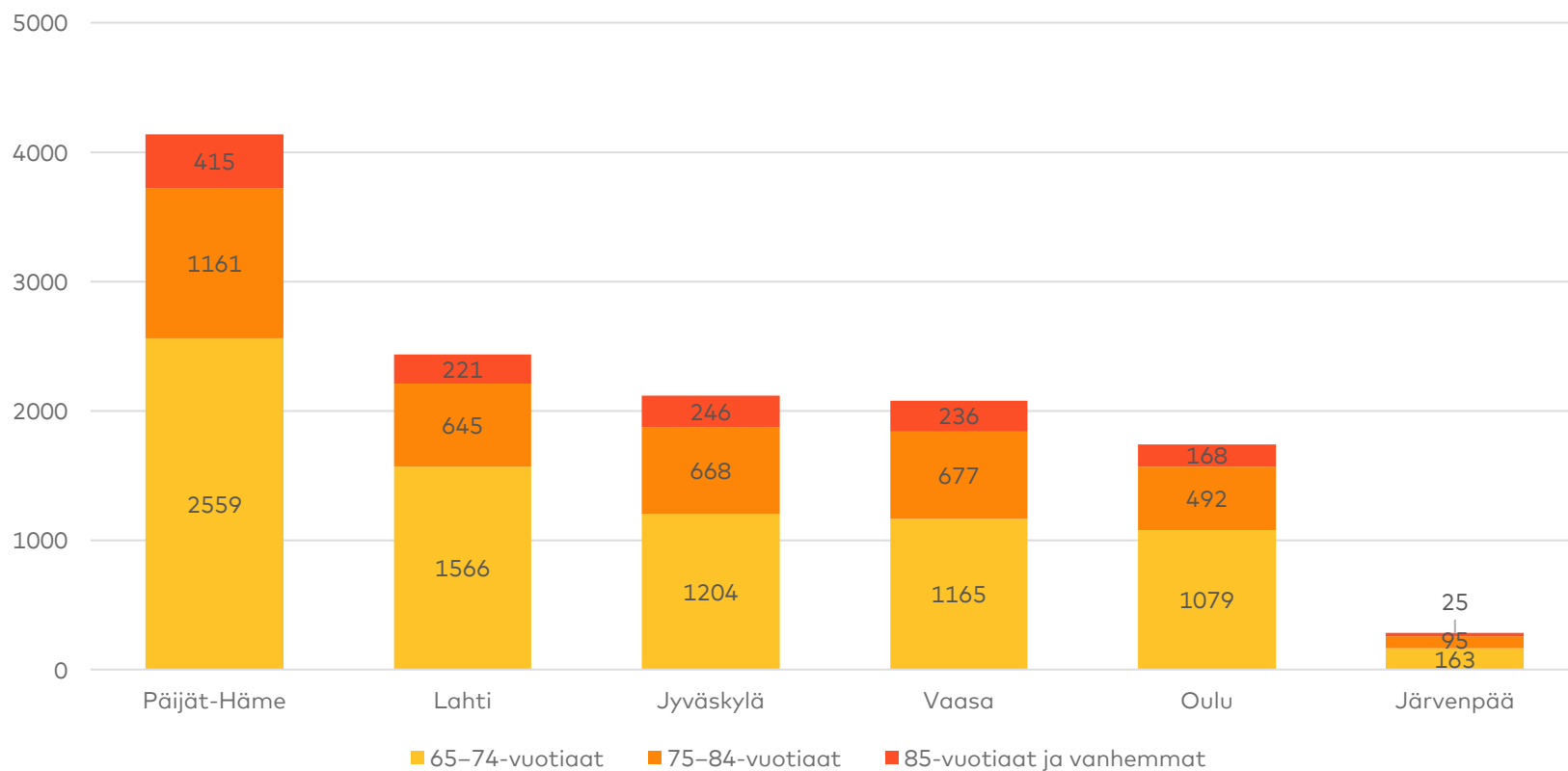
Kunta	Vuoden 2015 lopun tilanne			Skenaario vuodelle 2020			Skenaario vuodelle 2030			Skenaario vuodelle 2040		
	Yli 75-vuotiaat	Laitos-hoidon ja tehostetun palvelu-asumisen asiakkaat	Laitos-hoidon ja tehostetun palvelu-asumisen kattavuus	Yli 75-vuotiaat	Laitos-hoidon ja tehostetun palvelu-asumisen tarve, 7 % kattavuus	Paikkojen tarpeen muutos v. 2015 asiakkaiden määrään	Yli 75-vuotiaat	Laitos-hoidon ja tehostetun palvelu-asumisen tarve, 6 % kattavuus	Paikkojen tarpeen muutos v. 2015 asiakkaiden määrään	Yli 75-vuotiaat	Laitos-hoidon ja tehostetun palvelu-asumisen tarve, 5 % kattavuus	Paikkojen tarpeen muutos v. 2015 asiakkaiden määrään
Jyväskylä	9 674	970	10,00 %	11307	791	-179	17325	1040	70	20247	1012	42
Järvenpää	2 358	174	7,40 %	3117	218	44	5710	343	169	7226	361	187
Lahti	10 838	777	7,20 %	12965	908	131	19289	1157	380	21129	1056	279
Oulu	11 728	1 081	9,20 %	14280	1000	-81	23586	1415	334	30123	1506	425
Vaasa	5 744	479	8,30 %	6351	445	-34	8743	525	46	9653	483	4
Asikkala	990	97	9,80 %	1162	81	-16	1720	103	6	1827	91	-6
Hartola	431	8	1,90 %	445	31	23	572	34	26	632	32	24
Heinola	2 446	211	8,60 %	2921	204	-7	4210	253	42	4710	236	25
Hollola	2 024	158	7,80 %	2490	174	16	3870	232	74	4362	218	60
Kärkölä	414	61	14,70 %	507	35	-26	783	47	-14	894	45	-16
Lahti	10 838	777	7,20 %	12965	908	131	19289	1157	380	21129	1056	279
Orimattila	1 568	180	11,50 %	1727	121	-59	2504	150	-30	2807	140	-40
Padasjoki	505	52	10,30 %	560	39	-13	736	44	-8	794	40	-12
Sysmä	745	46	6,20 %	762	53	7	935	56	10	1003	50	4
Päijät-Häme	19961	1588	8,67 %	23539	1648	60	34619	2077	489	38158	1908	320

Hissittömyys
Ikäihmisten
asunnoissa

Hissittömien määrä

3- tai useampi kerroksisessa hissittömässä kerrostaloissa asuvat
ikäntyneet ikäluokittain.

Asumistoiveet ja tarpeet

Nostoja valtakunnallisista tiedoista

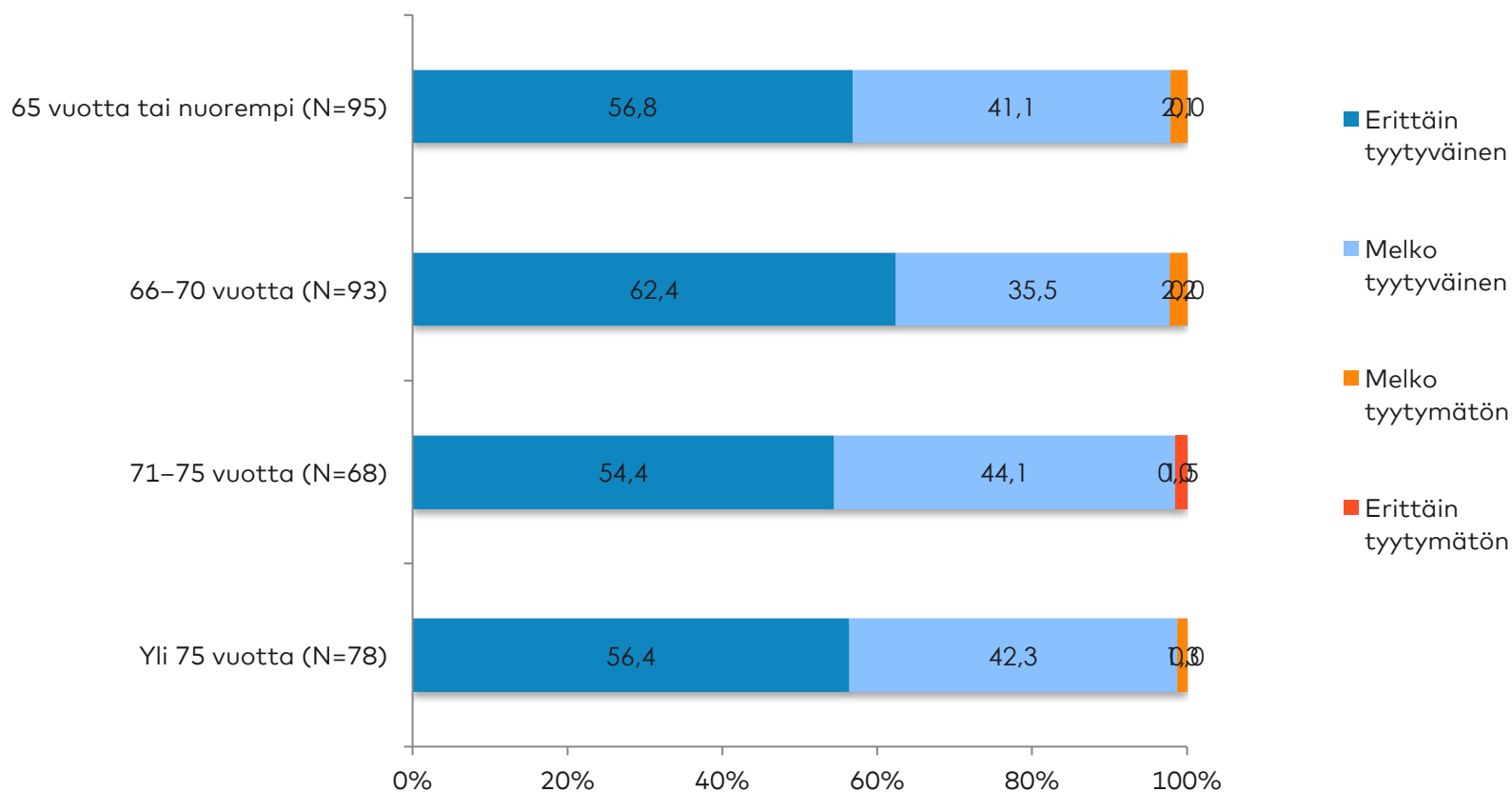
- Ikääntyneiden muuttoalttius on matala muihin ikäluokkiin verrattuna.
- Muutot kaupungin sisällä ovat ikääntyneillä yleisempiä.
- Kuntien välisiä muuttoja tehdään enemmän 65-74 –vuotiaiden ikäluokassa.
- Ikääntyneet tekevät pääasiassa alle 20km mittaisia muuttoja. Muuttomatkat lyhenevät ikääntymisen myötä.
- Vyöhykkeillä, joissa palvelut eivät ole välttämättä kävelyetäisyydellä, nettomuutto jää negatiiviseksi.
- Yli 75-vuotiaiden kohdalla osa ikäluokasta tekee jo välttämättömiä muuttoja palvelutaloihin tai laitoshoitoon, minkä seurauksena muuttoliikkeen suuntautumista määrittää enemmänkin näiden asumispalveluiden sijainti.

KYSELYYN VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT

- Hankkeessa toteutettiin kysely Vaasassa asuville ikääntyville. Kyselyllä haluttiin kartoittaa **ikäihmisten tulevaisuuden asumistarpeita ja odotuksia**.
- Kysely oli auki 2.10.2017-16.10.2017 välisen ajan. **Vaasasta saatiin vastauksia yhteensä 350 kpl.** Vastanneista henkilöistä 256 vastasi suomenkieliseen ja 97 ruotsinkieliseen lomakkeeseen.
- Kyselyyn vastanneiden taustatietoja:
 - Kyselyyn vastanneista 98 % (N=338) asuu Vaasassa.
 - Enemmistö (73 %) vastaajista oli naisia ja noin neljännes (27 %) oli miehiä.
 - Vastaajista 31 % asui omakotitalossa, 13 % rivi- tai paritalossa ja 57 % kerrostalossa.
 - Enemmistö (86 %) asui omistusasunnossa, 12 % asui vuokra-asunnossa ja noin 3 % asumisoikeusasunnossa. Yli 70 -vuotiaista lähes 90 % vastanneista asuu omistusasunnossa.
 - Asunnossa on asuttu keskimäärin 21 vuotta. (vaihteluväli 0-60 vuotta)

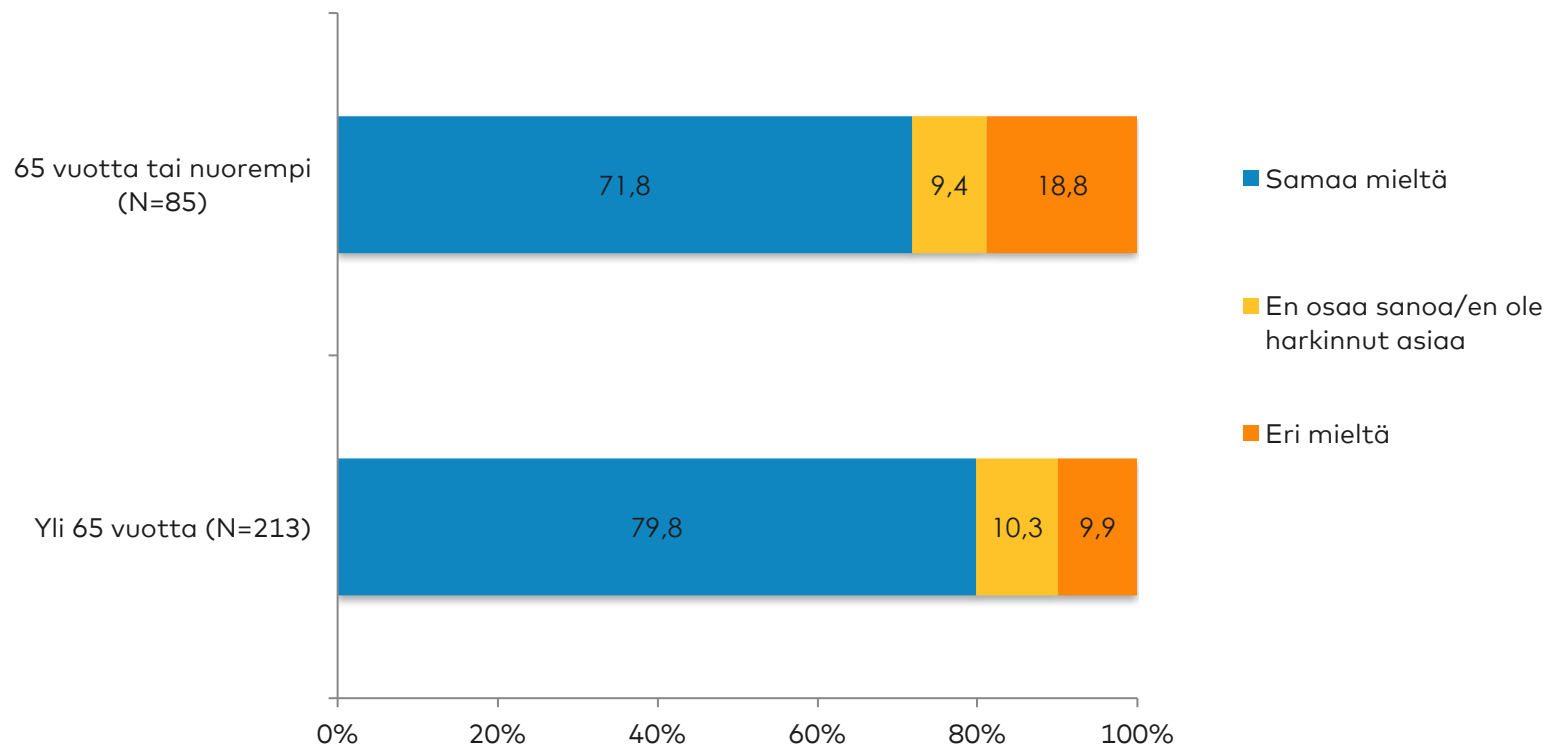
Vaasan ikäihmiset ovat pääosin tyytyväisiä nykyiseen asuntoon

Kuinka tyytyväinen olet nykyiseen asuntoon?

Enemmistö haluaisi asua mahdollisimman pitkään nykyisessä asunnossa

Haluan asua mahdollisimman pitkään nykyisessä asunnossani

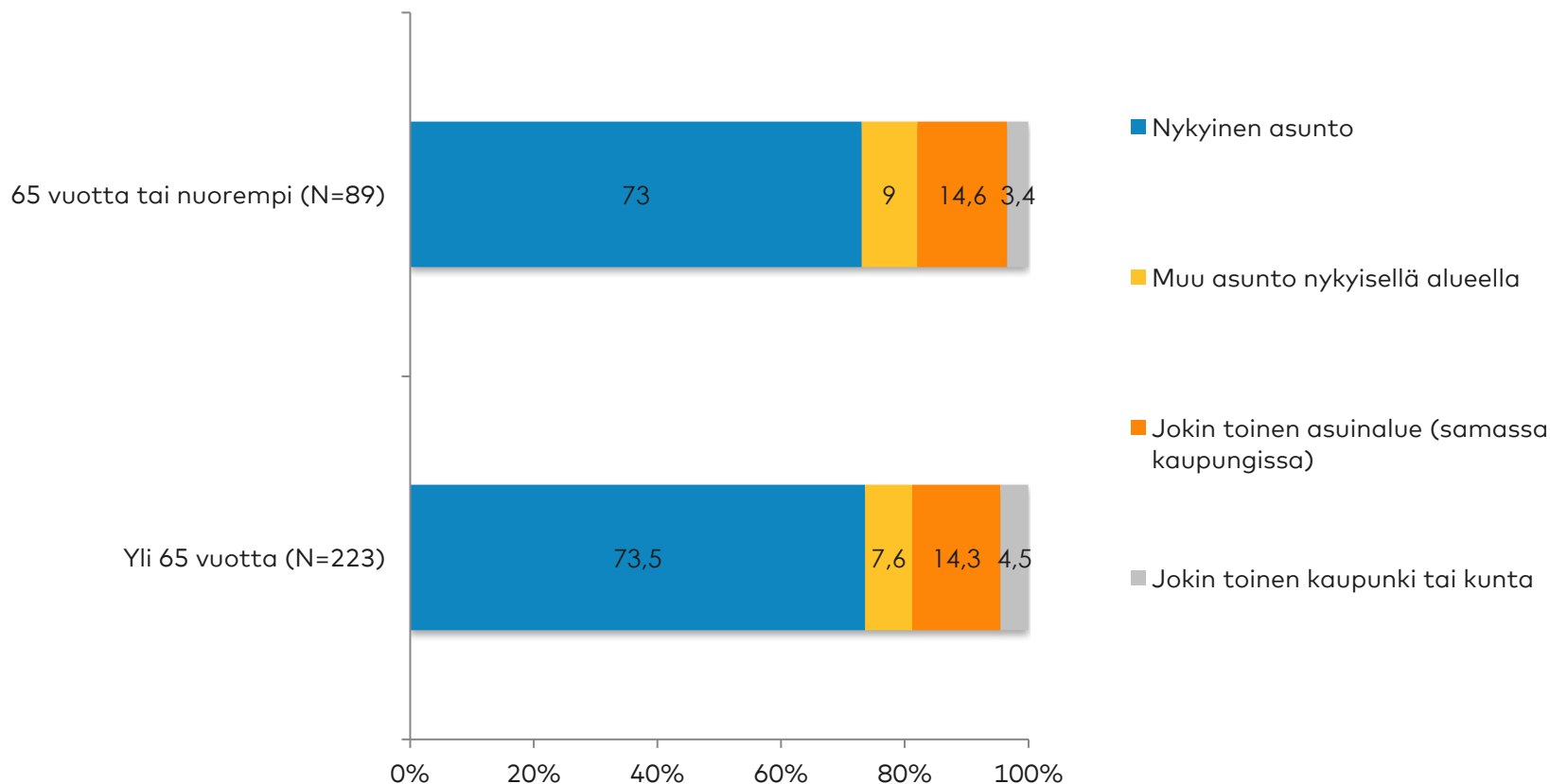

Avovastausten perusteella omassa kodissa viihdytään hyvin. Suuremmat puutteet liittyvät joukkoliikenteeseen.

- *Rauhallinen alue, ei läpikulkuliikennettä. Leikkipuisto vieressä, 1 pieni lapsen lapsi. Meri, ranta metsä vieressä.*
- *Oma koti kullan kallis.*
- *Inga brister.*
- *Viihdymme omakotitalossa, ja toistaiseksi meillä ei ole liikkumisongelmia.*
- *Dålig kollektiv trafik och dyr*
- *Joukkoliikenteen vähyys ongelmana.*
- *Joukkoliikenne/kaupunkiliikennöinti! Jos oman auton käyttö käy mahdottomaksi, eläminen kallistuu ja hankaloituu huomattavasti!*
- *Keskeinen sijainti lähellä palveluja. Rauhallinen ja hiljainen taloyhtiö.*
- *Asunto keskustassa jossa palvelut lähellä ja luontoonkin pääsee nopeasti sekä siisti viihtyisä ympäristö.*
- *Nära till centrum, teater, stadshus och kyrka.*
- *Rauhallinen, viihtyisä piha, mukava naapuristo, palvelut lähellä.*
- *Oma tupa oma lupa. Rauhallinen alue, haapaniemi.*
- *Hissin puute on miinus.*
- *Kunto on vielä niin hyvä että pystymme asumaan ja pienet puuhastelut puutarhassa piristävät päivää hyvät ulkoilumahdollisuudet*

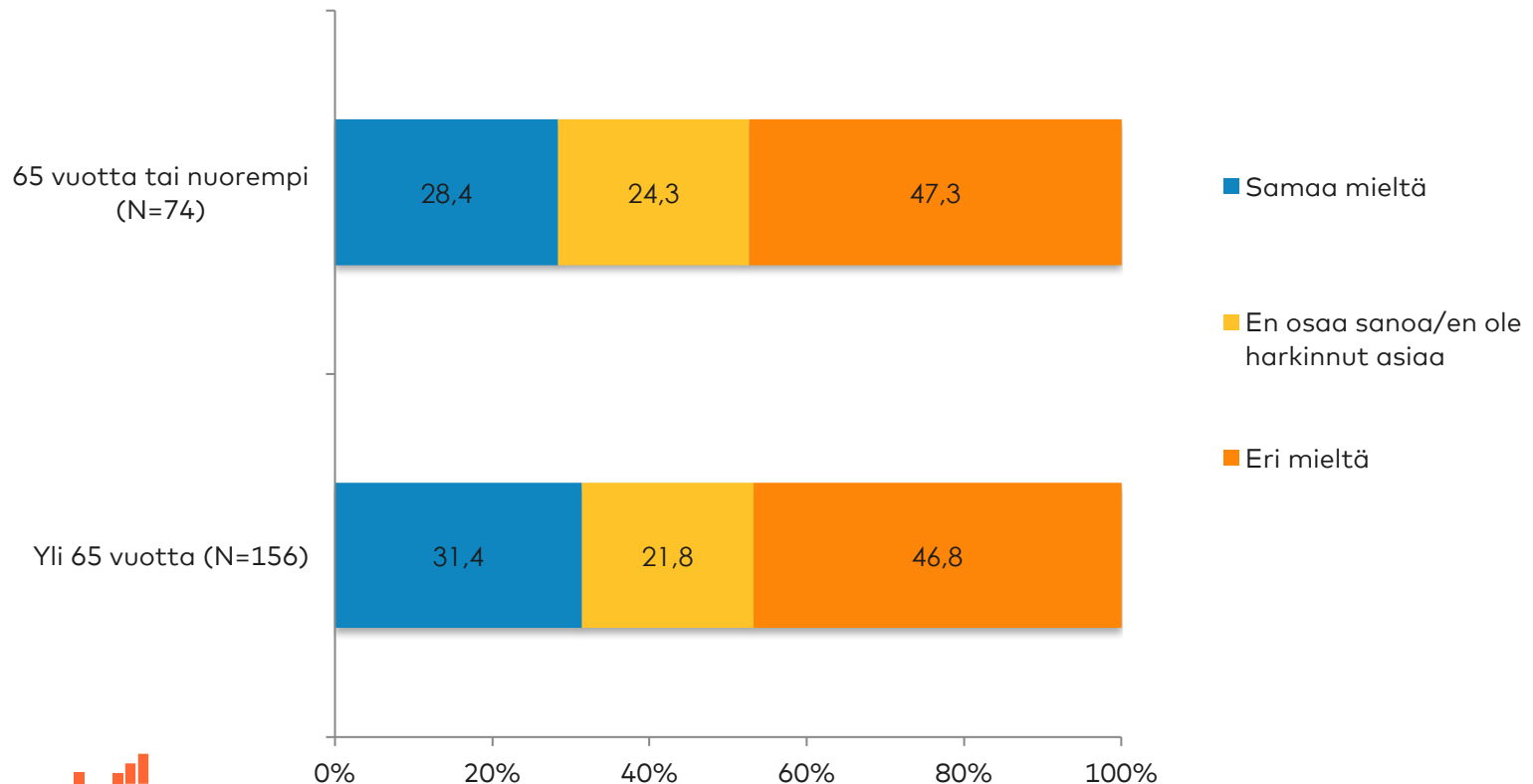
Suurin osa (73 %) vastaajista näkee itsensä asuvan nykyisessä asunnossa seuraavien 5-10 vuoden aikana

Missä seuraavista näet itsesi asuvan seuraavien 5-10 vuoden aikana?

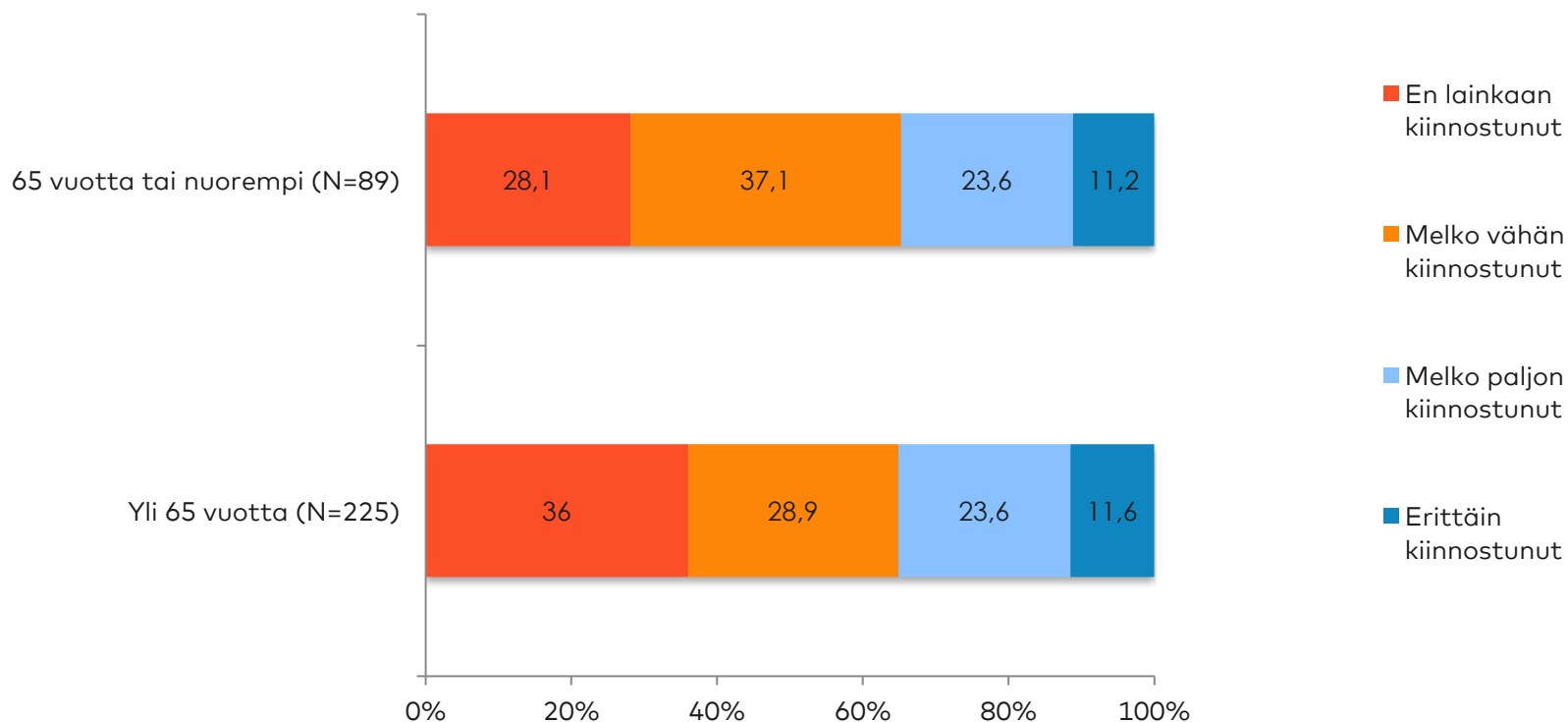
Yli 65-vuotiaista vajaa kolmannes haluaisi asua nykyisessä asunnossa, mutta asunto ei sovellu pidemmällä aikavälillä ja muutto on väistämätön.

Haluaisin asua nykyisessä asunnossani, mutta asuntoni ei sovellu pidemmällä aikavälillä itselleni/perheelleni ja muutto on väistämätön

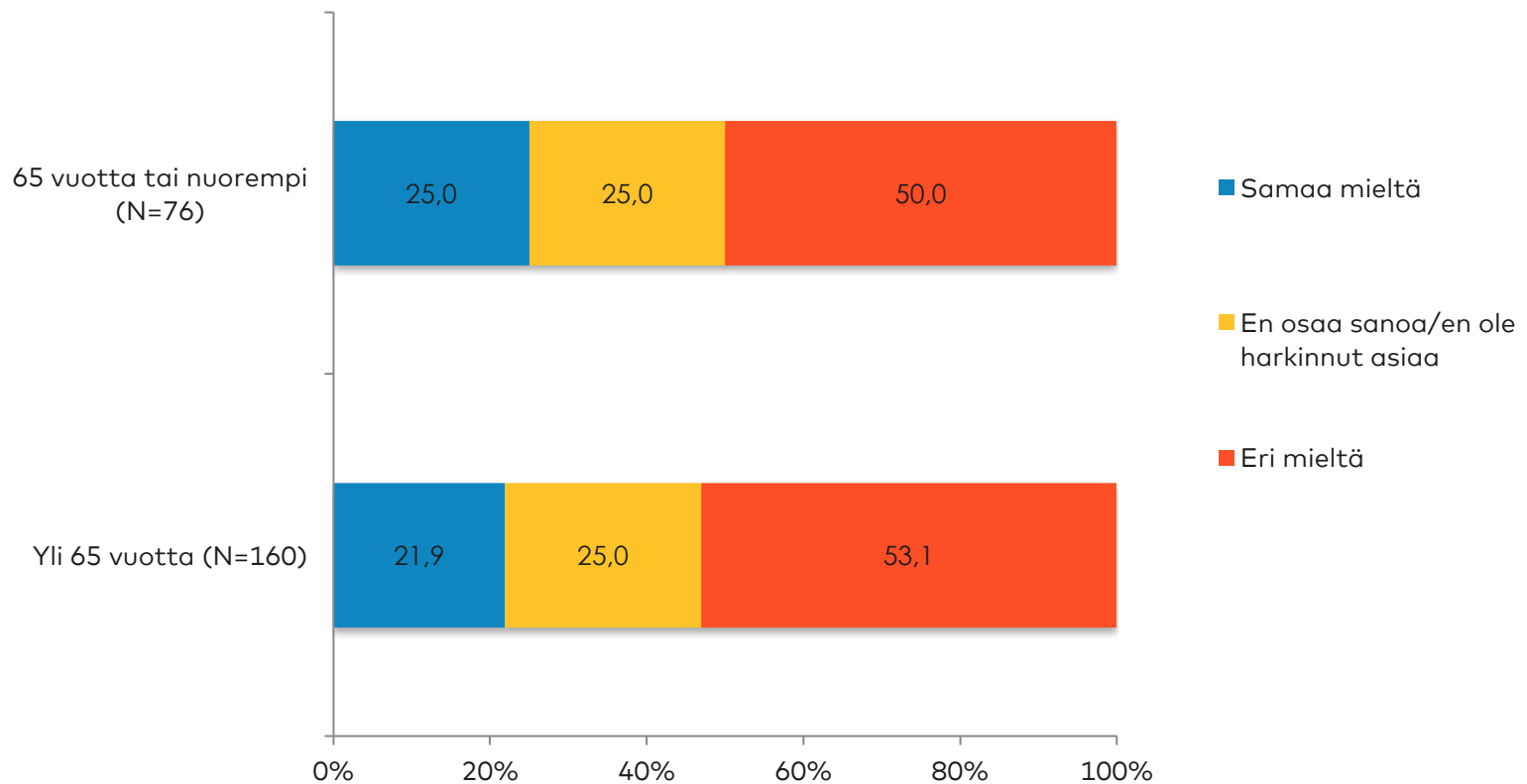
Noin 35 % ikääntyneistä olisi kiinnostunut muuttamaan nykyisestä asunnosta, jos se olisi taloudellisesti mahdollista.

Jos muuttaminen olisi sinulle taloudellisesti mahdollista, kuinka kiinnostunut olet muuttamaan nykyisestä asunnostasi seuraavien 5-10 vuoden sisällä?

Keskimäärin neljännes on harkinnut muuttoa toiseen asuntoon seuraavan viiden vuoden sisällä.

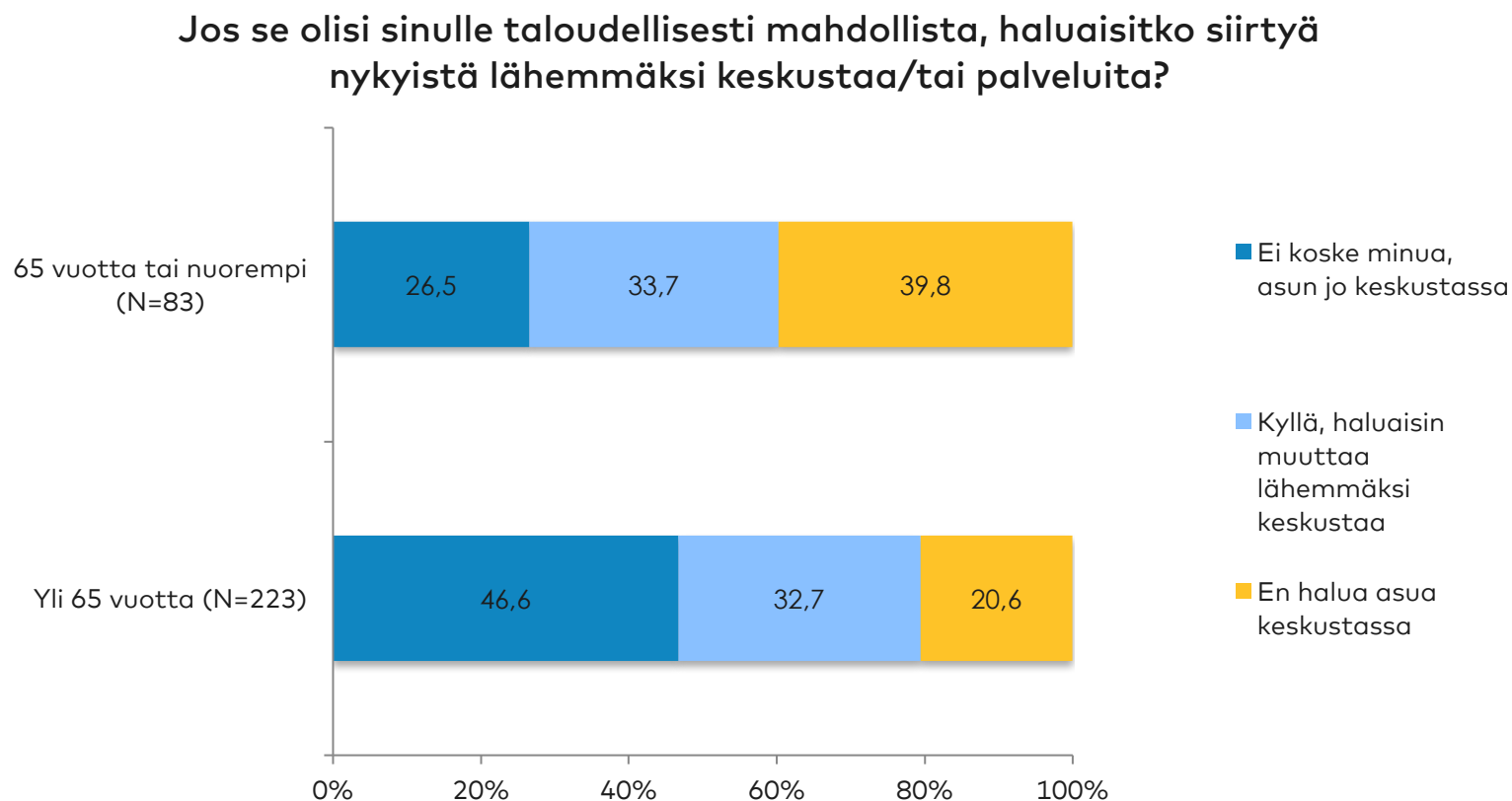
Olen harkinnut jo muuttoa toiseen asuntoon seuraavan viiden vuoden sisällä

Miksi olet harkinnut tai olet muuttamassa?

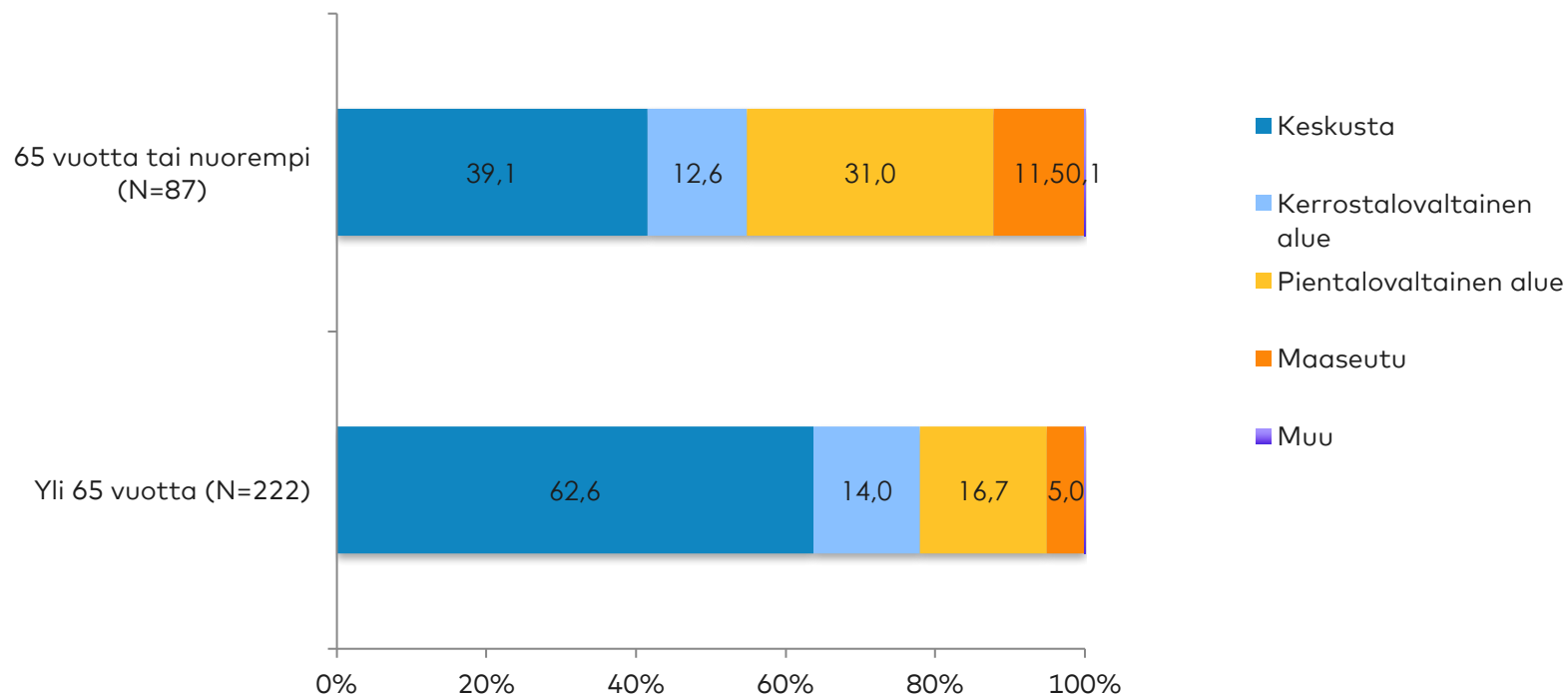
- Talo ei sovellu pidemmällä aikavälillä mm. seuraavista syistä johtuen:
 - Talossa ei ole hissiä.
 - Joukkoliikenne on huono.
 - Nykyinen asunto on liian suuri yhdelle tai kahdelle hengelle.
- Osa vastaajista haluaa lähelle keskustaa ja palveluja.

Vaasan ikäihmisistä lähes puolet (47%) asuu keskustassa ja noin kolmannes vastaajista haluaisi muuttaa lähemmäksi keskustaa.

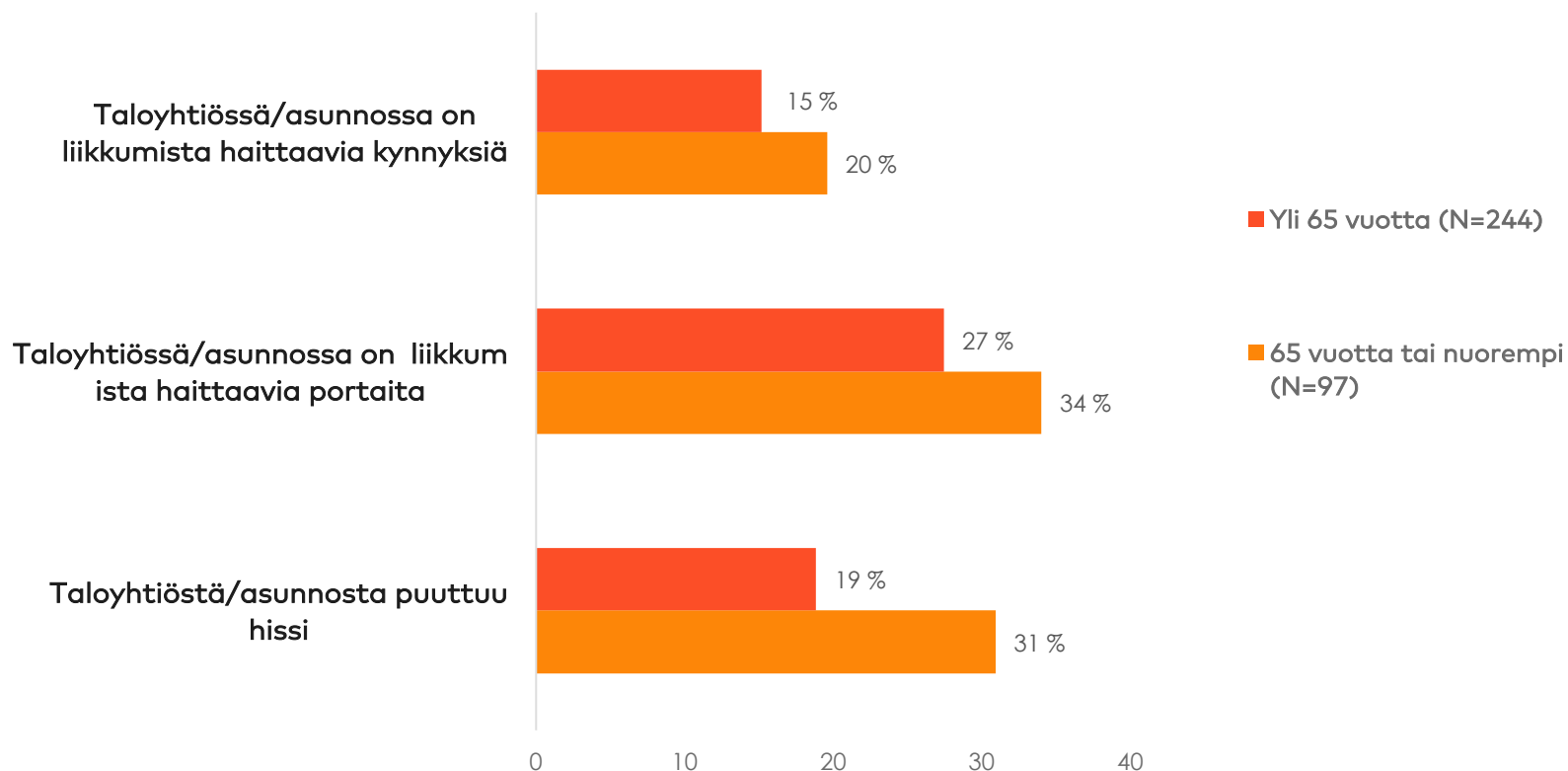
Yli 65 –vuotiaista enemmistö (77 %) haluaisi asua keskustassa tai kerrostalovaltaisella alueella seuraavien vuosien aikana. Vastaajien näkemykset muuttuvat ikääntyessä.

Minkälaisella asuinalueella haluaisit asua seuraavien 5-10 vuoden aikana?

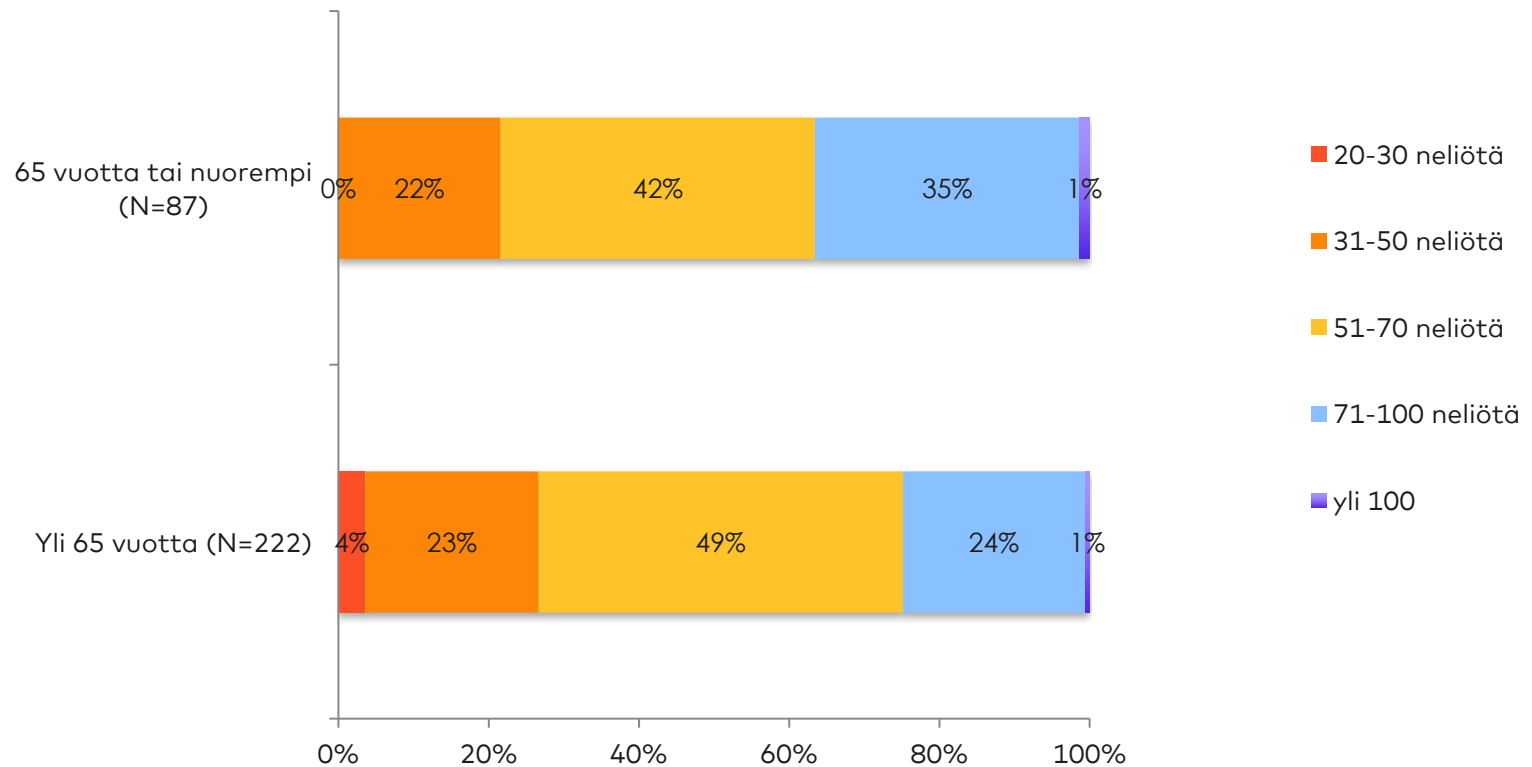
Hissi puuttuu noin viidennekseltä kyselyyn vastanneista (yli 65 v). Muut liikkumista estävät tai haittaavat tekijät ovat melko yleisiä.

Onko asunnossasi/taloyhtiössäsi seuraavia liikkumista estäviä tai haittaavia tekijöitä:

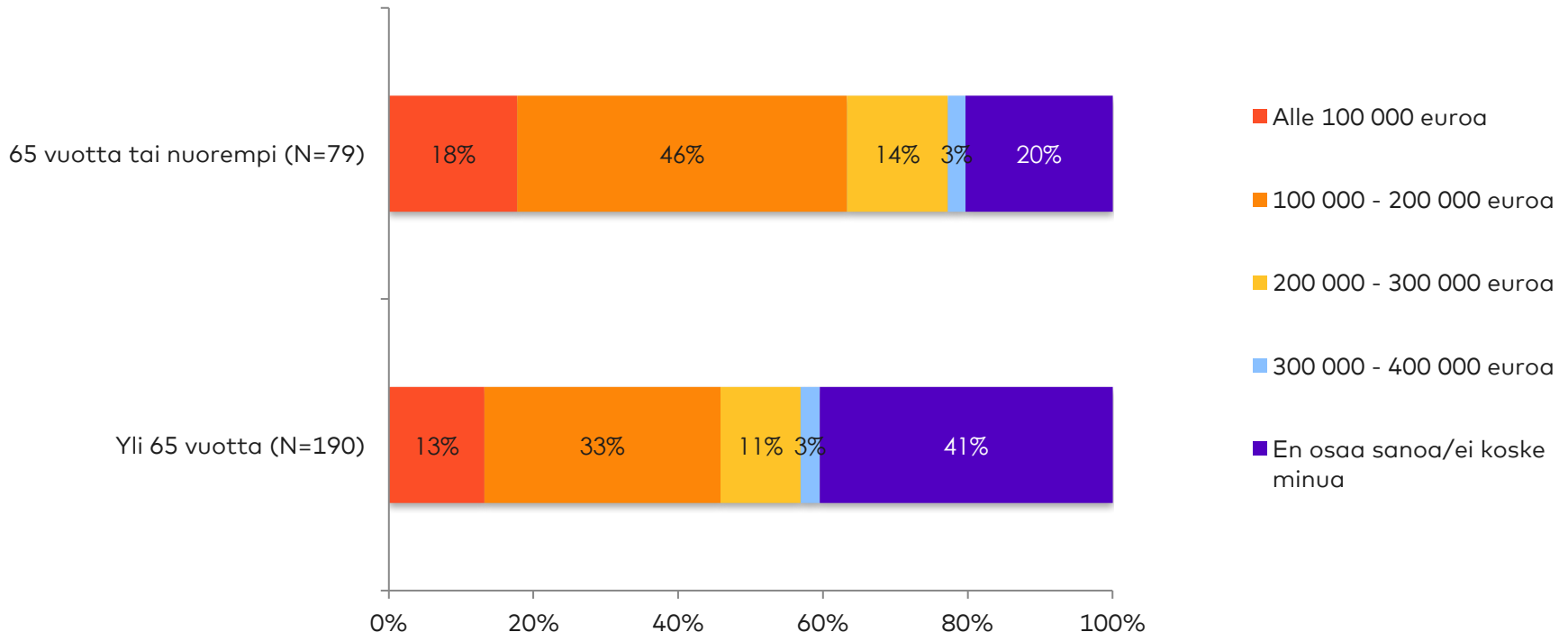
Valtaosa ikäihmisistä muuttaisi alle 70 neliöiseen asuntoon. Alle 30 neliöiset asunnot ei kiinnosta juuri lainkaan.

Kuinka suureen asuntoon todennäköisimmin muuttaisit?

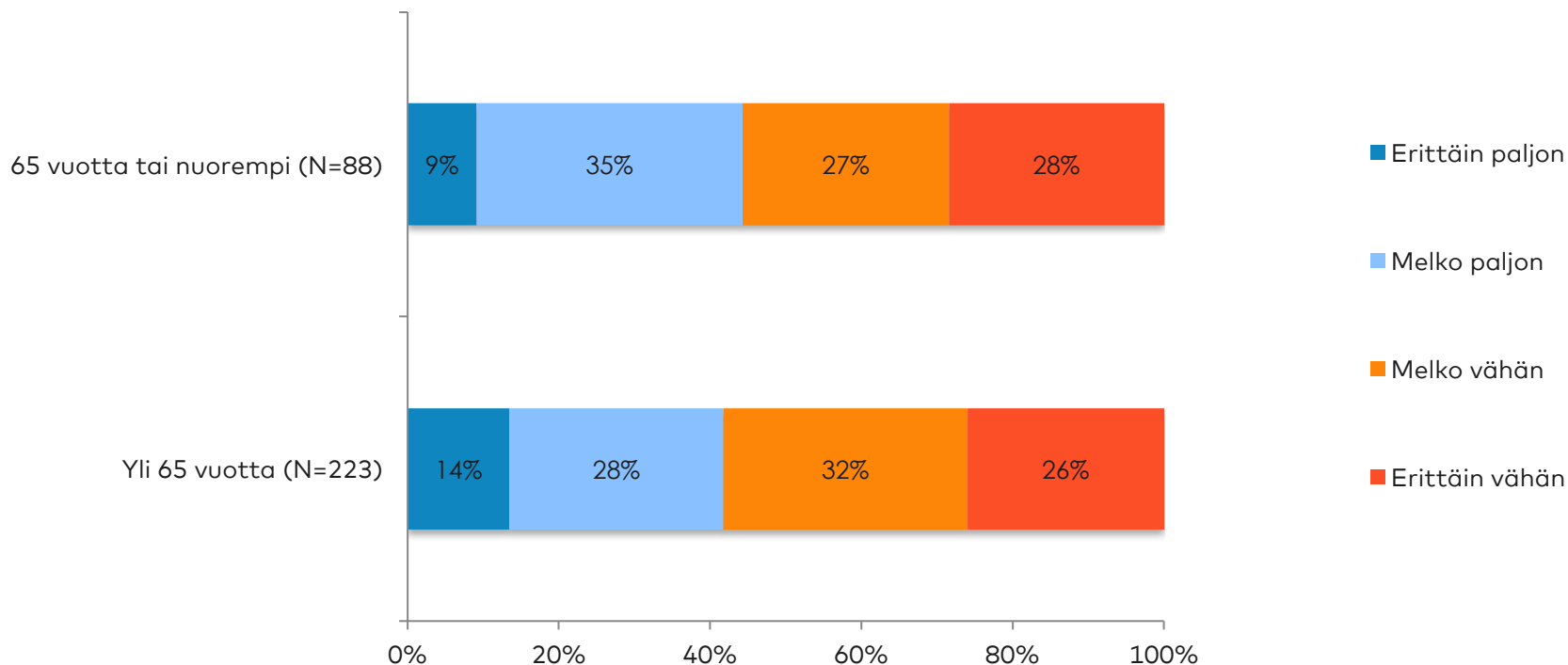
Valtaosa on valmis maksamaan alle 200 000 euroa seuraavasta asunnosta.

Mikäli muuttaisit seuraavaksi omistusasuntoon: Kuinka paljon olisit valmis maksamaan seuraavasta asunnostasi?

Yli 40 % Vaasan ikäihmisistä on kiinnostunut asumaan yhteisöllisessä asumismuodossa.

Kuinka kiinnostunut olisit asumaan yhteisöllisessä asumismuodossa, jossa on tehty erityisen suuria panostuksia yhteisiin sisä- ja ulkotiloihin?

Uudenlaiset

Asumisratkaisut ja asukkaiden
näkemykset

Kansallisten tutkimusten huomioita

- Toiveasumismuoto voi olla eri kun nykyinen asumistilanne – 70 % yli 74-vuotiaista asuisi mieluiten kerrostaloissa nykyisessä elämäntilanteessa.
- Keskustat ja pientaloalueet ovat ikääntyneiden toiveasumisalueita. (Ks. Valtakunnallinen asukasbarometri 2016)
- Ikäihmisten asumiseen liittyen keskustelua käydään uudenaiaisista palvelu,- hyvinvointi- ja seniorikortteleista. Uudet asumisratkaisut ovat kiinnostavia, mutta kokonaiskysyntä on epäselvä:
 - Palvelukortteliratkaisut
 - Sukupovikorttelit
 - Ylisukupolviset asumisen ratkaisut

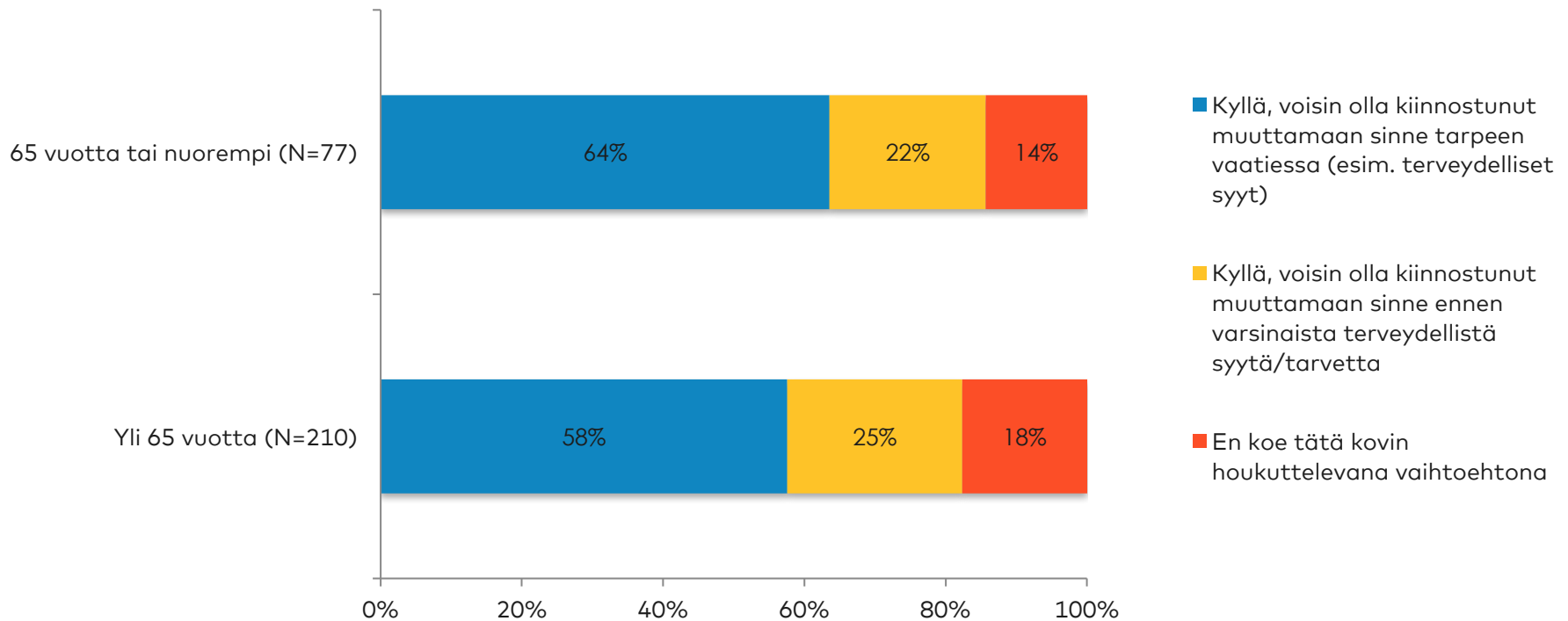
Valtakunnallisia tietoja asumisen uusien konseptien näkökulmasta

(valtakunnallinen Asukasbarometri 2016)

- 30 % voisi asua autottomalla asuinalueella, jossa ei olisi mahdollisuutta omaan autopaikkaan, mutta jossa olisi hyvät joukkoliikenneyhteydet ja mahdollisuus yhteiskäyttöautoon
- 8 % voisi asua yhteisöllisessä asumismuodossa, jossa tinkisi asunnon koosta, mutta saisi käyttöön yhteistiloja – 19 % saattaisi olla kiinnostunut, mutta 68 % ei voisi asua yhteisöllisesti
- 26 % voisi asua asuinalueella, jossa vieraskielisten osuus suuri, 33 % voisi ehkä asua.

Kyselyn vastausten mukaan enemmistö (noin 60 %) ikäihmisistä olisi kiinnostuneita palvelu/hyvinvointikorttelista tarpeen vaatiessa, neljännes myös ilman varsinaista tarvetta.

Kuinka houkuttelevalta asumisvaihtoehdolta ns. palvelu/hyvinvointikortteli mielestäsi kuulostaa?

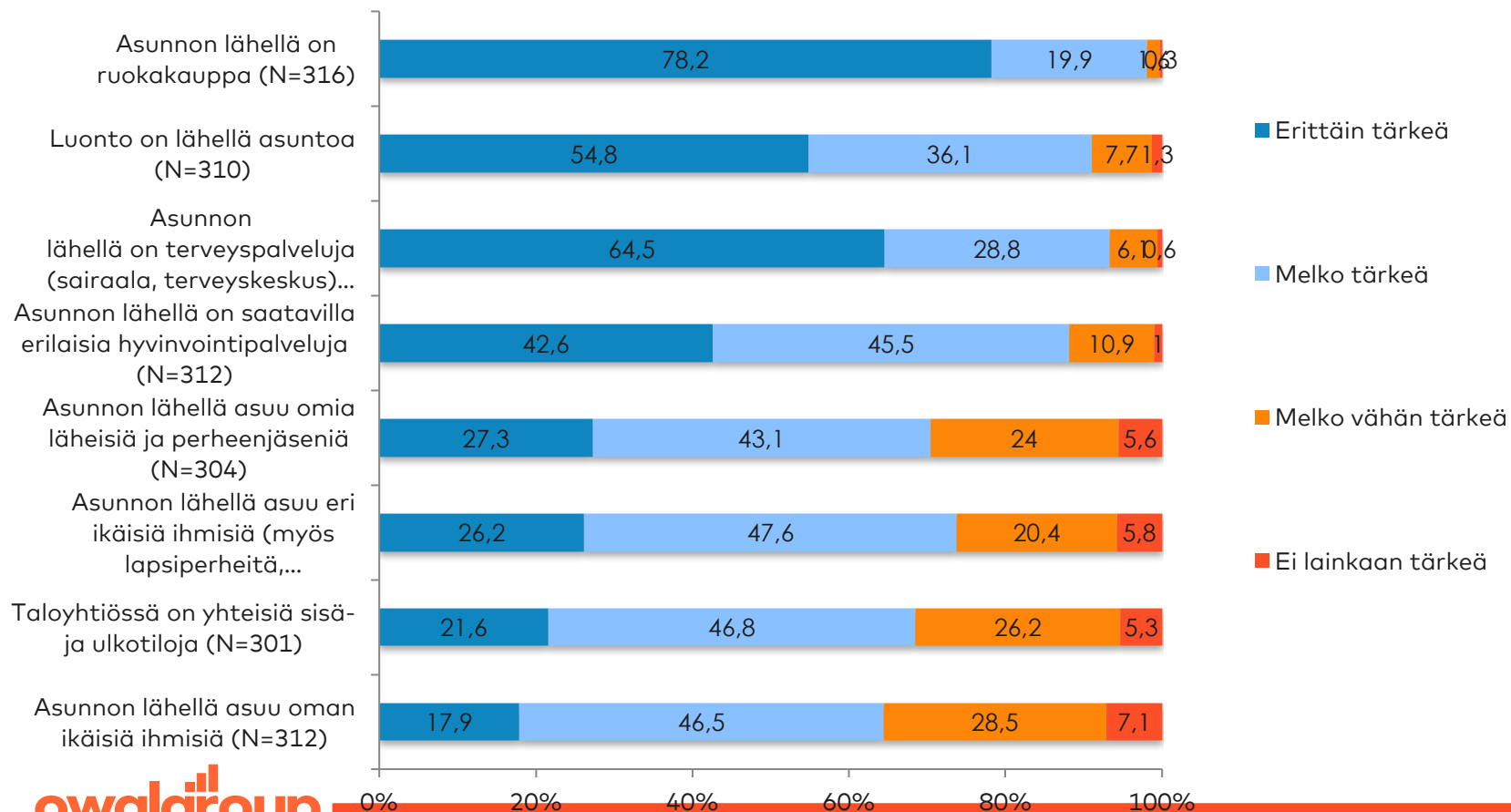

Perusteluja edelliseen kysymykseen

- Yleisesti korttelit herättivät kiinnostusta vastaajien keskuudessa. Seuraavassa esimerkkejä vastauksista:
 - *Näen tärkeänä että olisi ns hyvän tason senioriasuntoja joissa kaikki hyvinvointipalvelut välittömästi saatavissa.*
 - *Tycker att det skulle vara trevligt med gemenskapsboende - med mera eller mindre service .*
 - *Tällainen asumisvaihtoehto voisi olla hyvä ratkaisu vanhusten yksinäisyyden poistamiseen*
- Vaihtoehto nähdään hyvänä vaihtoehtona, erityisesti mikäli kunto heikkenee:
 - *Hoiva- ja palvelutarpeet kasvavat iän myötä.*
 - *Jos terveys huononee on palveluiden läheisyys tärkeä.*
- Vastauksissa tuotiin esiin, että ikäihmiset eivät halua asua "vanhuskortteleissa" ja monisukupolvisuutta pidetään tärkeänä.
 - *Att bara bo med likasinnade är inte alltid det bästa.*
 - *Haluan elää omassa tutussa ympäristössä eri-ikäisten/erilaisten ihmisten keskellä mahdollisimman kauan.*
 - *Pelkkä mummoseura ei kiinnosta!! Nuorempi seura aktivoivampaa.*

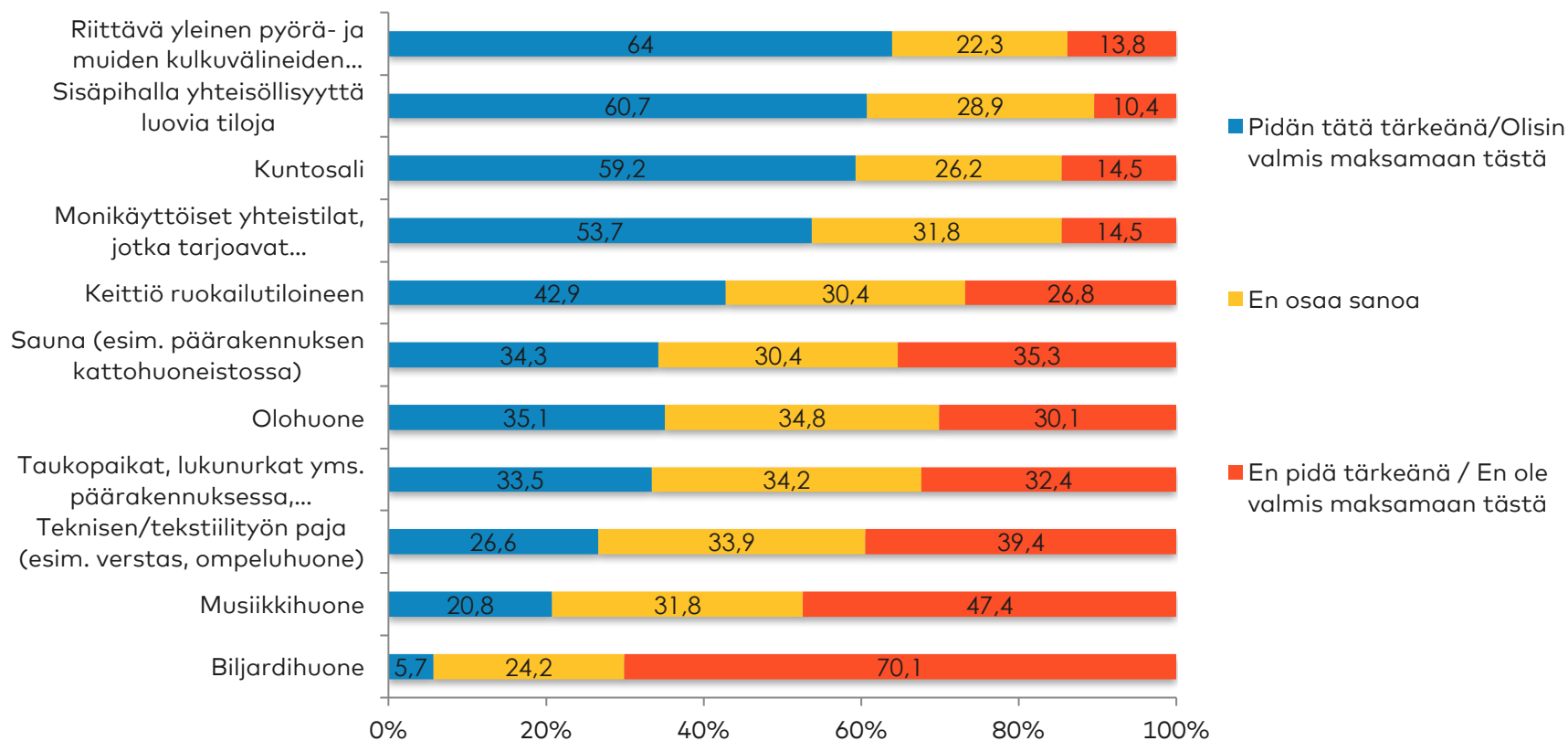
Ruokakauppa, terveyspalveluiden ja luonnon läheisyys koetaan tärkeimmiksi asioiksi.

Kuinka tärkeänä näet seuraavien palveluiden saatavuuden mahdollisessa palveluhyvinvointikorttelissa?

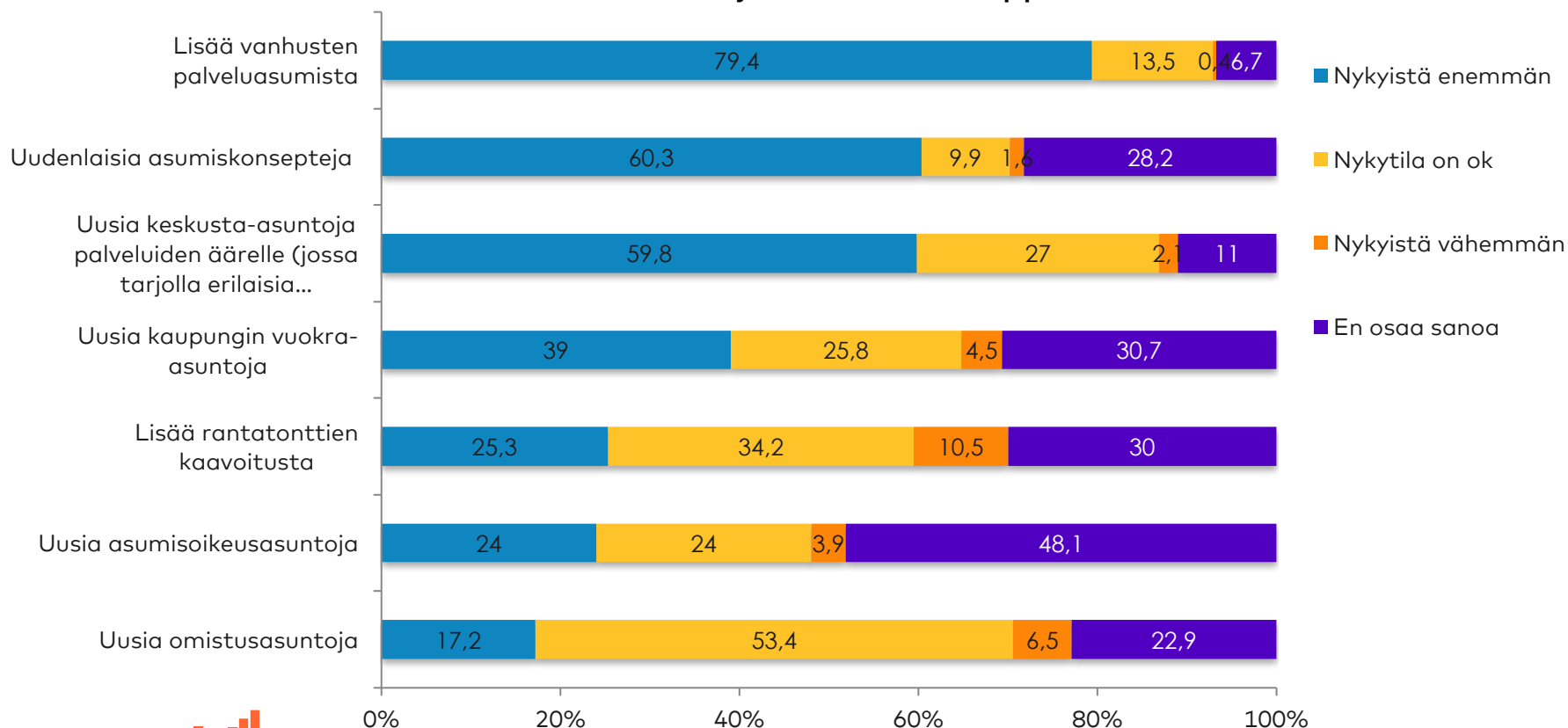
Useimmin ollaan valmiita maksamaan riittävistä varastotiloista, panostuksista sisäpihaan ja kuntosalista.

Kuinka tärkeänä näet seuraavien palveluiden saatavuuden mahdollisessa palveluhyvinvointikorttelissa?

Enemmistö ikäihmisistä toivoo lisää vanhusten palveluasumista, uudenlaisia asumiskonsepteja ja uusia keskusta-asuntoja palveluiden äärelle.

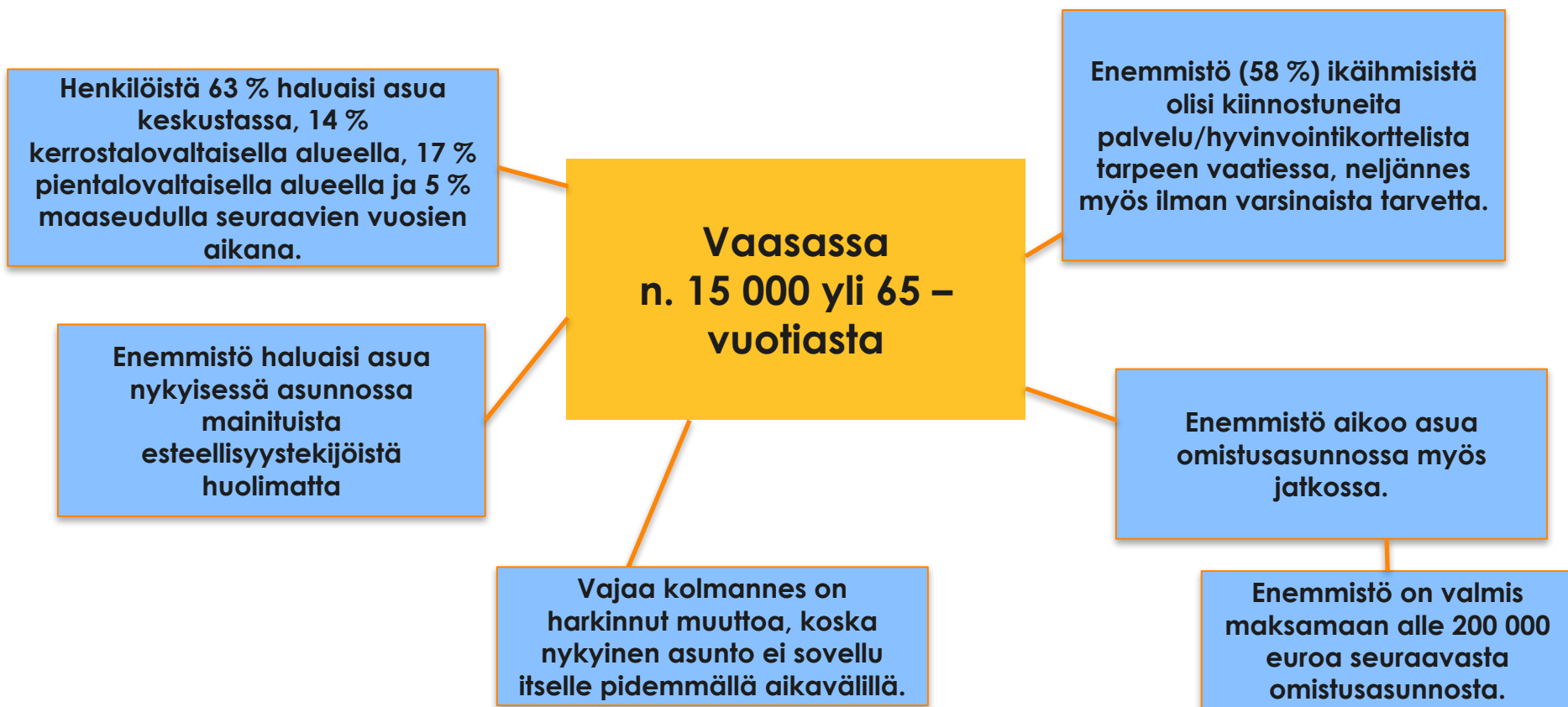
Minkäläisten asuntojen rakentamista toivoisit kaupungin tai kunnan erityisesti edistävän esim. kaavoituksen ja erilaisten kumppanuuksien avulla?

Kommentteja ja terveisiä kaupungille (suoria lainauksia)

- *Bra att man frågar äldres åsikt just på detta sätt, så tack för det!*
- *Palvelutaloihin ei monen eläkkeet riitä, siinä miettimistä!*
- *Hyvistä julkisen liikenteen palveluistahuolehtiminen; kotipalveluiden turvaaminen sekä terveyspalveluiden saatavuus tärkeää.*
- *Toivon laadukasta asumista ja asuntoja ikäihmisille, mutta riittävätkö eläkkeet niihin ja niissä asumiseen, se on sitten toinen juttu.*
- *Uusia ideoita vanhusten asumiseen juuri niin kuin kyselyssä on tuotu esille ja niitä toteuttamaan. Asumisoikeus tulisi myös kysymykseen.*
- *ikäihmisille erilaista virkistystoimintaa, esim. kortteli-kerhot.*
- *Tänk på oss äldre i alla sammanhang*
- *Vähänkyrön keskusta uusien pienkerrostaloja tai rivitaloja 50-70 neliön huoneistoja haja-asutusalueille asuville ikääntyville ihmisille.*
- *Mera svenskspråkiga hyres servicebostäder i centrum.*
- *Tsemppiä työhön! Hyvää kannattaa tavoitella.*
- *Vähemmän keskustapainotteista ajattelua. Eivät kaikki halua asua keskustassa tai asumiskeskuksessa.*
- *Merenrantaan uusia omistusasuntoja.*
- *Bygg flera hyresbostäder i centrum.*
- *Tehkää ratkaisut sellaisiksi, että ne tukevat ikäihmisten omatoimisuutta, jotta me tarvitsemme mahdollisimman vähän yhteiskunnan toimenpiteitä. Selviämme mahdollisimman kauan omin avuin, tuettunakin.*
- *Önskar att planeringen skulle ske mera öppet och att det skulle bli friare former av boendet. Kollektiv-tänkandet låter intressant.*
- *Kohtuuhintaisia asuntoja. Taloihin hissejä, lisää kaupungin avustusmääräraha näihin.*
- *Enemmän seniori asuntoja Vaasaan, josta löytyisi hyvät palvelut talon sisällä esim.kuntosali ym.*

"Skenaario"-tyypeistä yhteenvedoa Vaasan ikäihmisten asumisesta vuonna 2030

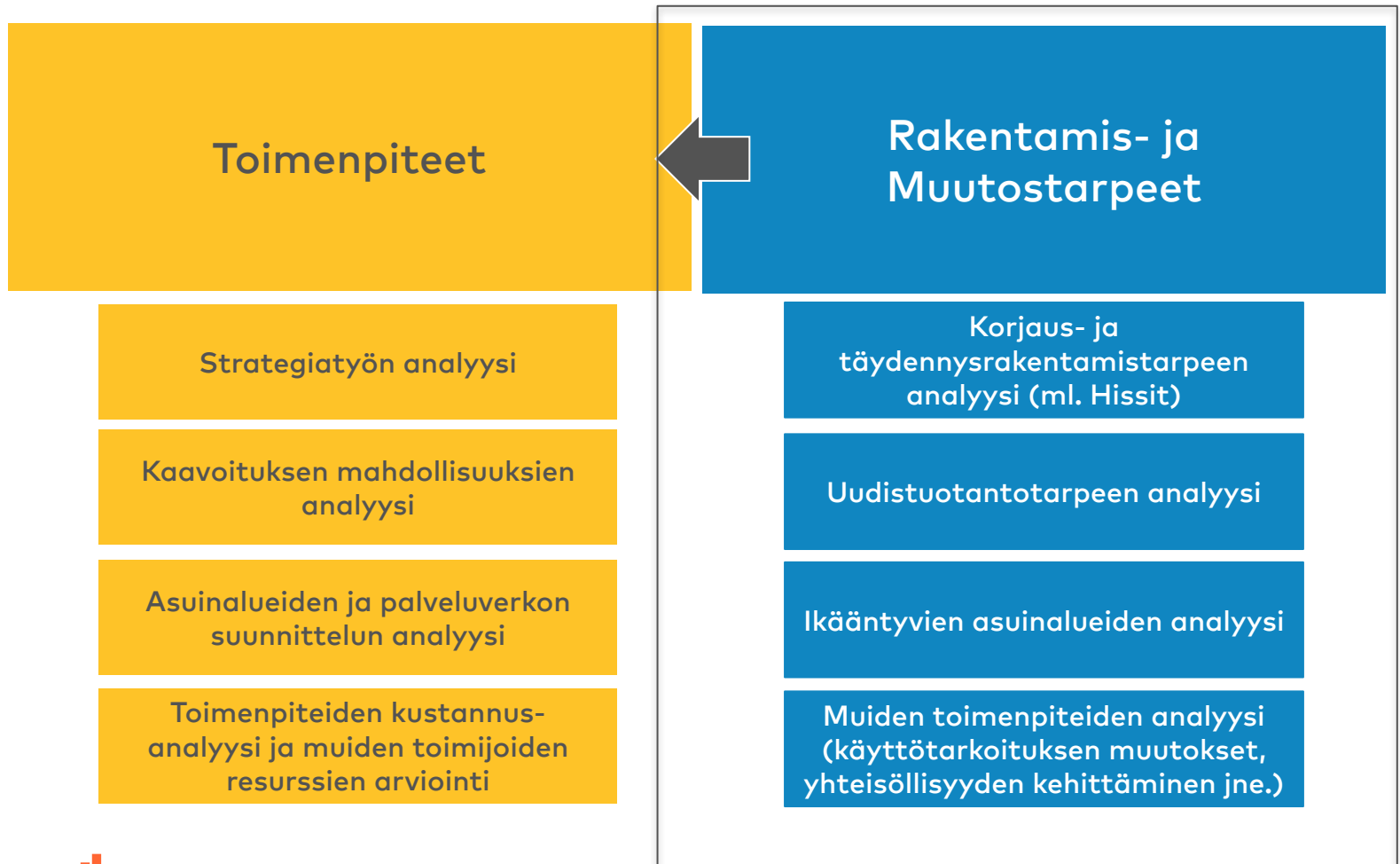

Toimenpiteet

Koonti kaikkien
kuntien toimista

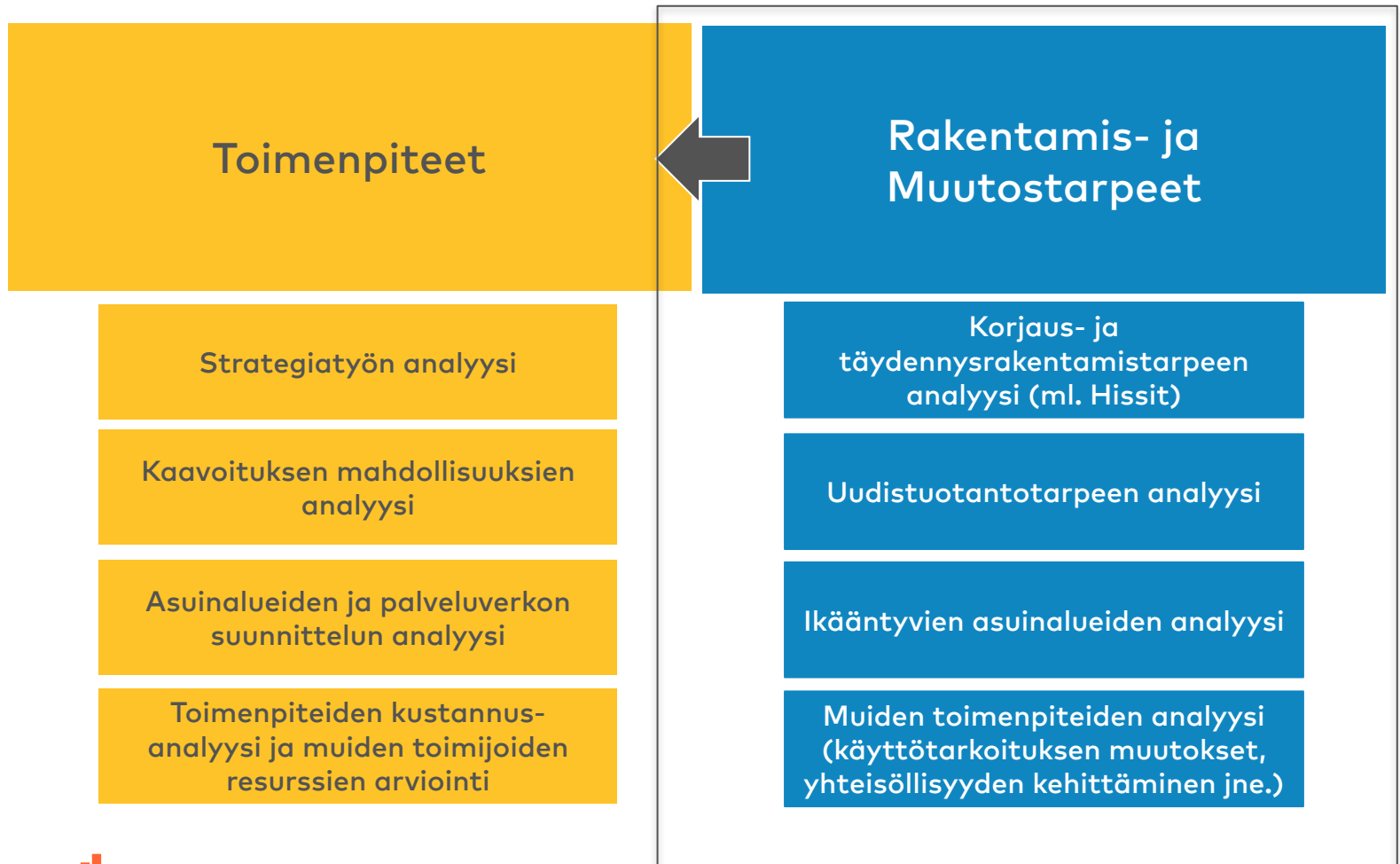
Varautumisen näkökulmat

Yhteiset haasteet ja toimet

- Haasteet ovat hyvin pitkälti samanlaisia samoin kuin monet toimenpidekokonaisuudet. Keskeistä on, miten:
 1. **"Asuinaluekehittäminen"**: Asuinaluekehittämistä saadaan toteutettua paremmin olemassa olevat tilat ja kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden tilat hyödyntäen.
 2. **"Oman elämän ennakointi"**: Saadaan ikäihmiset ennakoimaan omaa elämänsä ja hyödyntämään entistä paremmin korjausavustuksia (neuvonta, ohjaus tiedottaminen) → Tilaus tuuppauksille
 3. **"Tontinluovutuskäytäntöjen muutos"**: Integroitua esteettömyys ja monipuolinen tarjonta tonttipolitiikkaan
 4. **"Saavutettavuus"**: Parantaa ikääntyneiden asuinalueiden saavutettavuutta tilanteessa, jossa halutaan kuitenkin olla kotona mahdollisimman pitkään
 5. **"Lähimmäisresurssin aktivointi"**: Ikäihmisten osallisuuden tunteen vahvistaminen.

Varautumisen näkökulmat

Vaasan pienryhmien tuotokset

Ehdotukset toimenpiteiksi

Haasteet	Toimenpiteet (-2030)
Hyvän ikääntymisen takaaminen kasvavassa tilanteessa	• Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen tukemaan asuinalueiden yhteisöllisyyttä, välittämistä ja yhteisöllistä tekemistä • Aktiivinen yhteydenpito: Sähköinen yhteydenpito, infotaulut • Soluasuntojen kehittäminen tai yhteisöllisten asuntojen kehittäminen
Erialaisten taloudellisten edellytysten huomioiminen asuntosuunnittelussa	
Palveluverkkosuunnittelussa ikääntyvien tarpeiden huomioiminen	
Tasapuolinen eri kaupunginosien kehittäminen	• Ravilaaksossa sovellettujen hyvien ideoiden selvittäminen muissa kaupunginosissa • Kaupunginosakehittämisessä aluetalkkari – toimintamallin edistäminen • ASO-kohteiden kysynnän kartoittaminen kaupunginosittain

Haasteet	Toimenpiteet (-2030)
Tulevaisuudessa ikääntyvillä asuinalueilla on huonot kulkuyhteydet keskustaan, mikä pakottaa muuttamaan	• Kyläbussi • Suorat yhteydet asuinalueilta keskustaan: odotusaikojen ja matka-aikojen analyysi – tällä hetkelläkään ei toimi, saati tulevaisuudessa (Kaupungin liikennesuunnittelu) • Eli käytännössä nykyistä tiheämpi ja suurempi runkoliikenne sekä liikkumisen yhteisöllisten ratkaisujen kartoittaminen • Erilaisten asumisvaihtoehtojen tarjoaminen jokaisella alueella (Kaavoitus)
Asuinalueuskollisuus tulee säilymään samana	
Asukkaiden omaehtoisen varautumisen vahvistaminen toimintakyvyn heikkenemiseen sekä asumisen kysymyksiin	• Viestintää ja tiedotusta yhdistysten kautta, SOTEn ennaltaehkäisevät kotikäynnit, eläkeläiskurssit ja viestintää esimerkiksi kaupallisista palveluista • Aktiivisempi kolmannen sektorin, julkisen sektorin sekä kaupallisten palvelujen tarjoaminen ikääntyneillä asuinalueilla

Haasteet	Toimenpiteet (-2030)
Vahoista asunnoista ja tarvikkeista luopuminen on vaikeaa, ja vanhat asunnot haastavassa kunnossa	• Esteettömyysratkaisujen toteutuksen tehostaminen: Nykyistä vahvemmat neuvontapalvelut korjausavustusten suhteen tai ennakoivan muuton tukeminen. • Mielipiteiden muokkaus kuntouttavalla otteella: "Muuttovalmennus" • ARAn ja kaupungin vahvempi tuki hissien rakentamiseen ja tähän liittyvät uudet markkinoinnin keinot
Yhteisöllisen asumisen kehittäminen	• Kortteliratkaisuissa myös sukulaisille/tuttaville huoneisto yhteiskäyttöön (joka on tosin kallis ratkaisu) • Olemassa olevien tilojen hyödyntäminen eri kaupunginosien sisällä: kartoitetaan lähiympäristön tarjoavat mahdollisuudet ja etsitään yhteisöllisyyden kehittämiseen vastuuvetäjät
Ympäristön ja viheralueiden kehittämisen ylläpito ja merellisyyden huomioiminen	• Ikääntyneiden asuinalueiden erityispiirteet huomioitava paremmin kaupunkisuunnittelussa ja vihertoimessa
Taloudellisten riskien jakaminen : Peruskorjaustarve aiheuttaa laajoja remonttikustannuksia, voi pahimmassa tapauksessa ajaa asukkaita pois kotoa.	• Ei ratkaisuja

**Välittömästi ja
myöhemmin vuonna 2018
tehtävät toimenpiteet**

VAASAN VÄLITTÖMÄT TOIMENPITEET IKÄIHMISTEN ASUMISEN ENNAKOINTI- JA VARAUSTUMISTYÖSSÄ

TOIMENPITEET

HETI	MYÖHEMMIN VUONNA 2018
• TIEDOTTAMINEN KORJAUSAVUSTUKSISTA JA KORJAUSAVUSTUSTEN MAHDOLLISUUKSISTA (MARKKINOINTI SIITÄ, ETTÄ LÄHIN KORJAUSNEUVOJA ON SEINÄJOELLA) • MAAKUNNALLINEN ASUMISEN YHTEISTYÖRYHMÄ • ASUNTOPOLIITTINEN STRATEGIA	• ASUINALUEIDEN JA PALVELUVERKON KEHITTÄMINEN • KAUPUNGINOSIEN SENIORIASUMISEN TARVE JA KOKONAISANALYYSI (TÄTÄ TEHDÄÄN JO) • JOUKKOLIIKENNE (LIKENNESUUNNITTELU, VAIKUTTAMINEN)